

НОВОСЕЛИЦЬКА ГІМНАЗІЯ

Перша в районі середня школа з українською мовою навчання відкрита в Новоселиці у 1940 році, але діяти почала у травні 1944-го після звільнення Новоселиці від фашистських загарбників. Тоді в школі було лише 130 учнів, яких навчало 9 учителів. Перший випуск відбувся у червні 1947 року. За роки існування школа дала путівку в життя понад 3 тисячам випускникам, які стали спеціалістами в різних галузях.

Серед випускників – доктор історичних наук Михайло Юрій, доктор медичних наук Андрій Нечіпай, заслужена артистка України Людмила Сосюра, лауреат Державної премії СРСР в галузі науки і техніки Євген Чорний, генерал-лейтенант Василь Вакарюк, член спілки письменників України Василь Васкан, член спілки молодих художників України Ірина Вахітова.

Фундаторами школи були Е.Пейсах, О.Межевич, З.Браславський, Т.Пироженко, І.Мірошніченко, О.Доготар, Д.Бідюк, П.Романчук.

У листопаді 1997 року школу було реорганізовано в гімназію з гуманітарним і природничим профілем навчання. Крім основного корпусу гімназії, збудованого в 1961 році, у березні 2006 року зданий в експлуатацію новий – із світлими класами, широким актовим залом, танцювальним класом, бібліотекою. Це надало нові можливості для плідної співпраці вчителів та учнів.

Протягом тривалого часу гімназія є провідною школою міста та району. На даний тут навчаються 487 учнів. Учительський колектив складений з високопрофесійних педагогів, серед яких – 19 учителів методистів, 8 старших вчителів, 4 лауреати премії імені О. Поповича, нагороджені нагрудним знаком В.Сухомлинського 4 вчителів, нагороджені нагрудним знаком «Відмінник освіти України» 10 вчителів, нагороджені грамотами Міністерства освіти України 18 вчителів. Близько 30 років директором школи був справжній майстер педагогічної справи Дмитро Бідюк. Нині гімназію очолює вмілий і справжній господар свого навчального закладу Олег Петров.

НОВОСЕЛИЦЬКИЙ РАЙОННИЙ ЛІЦЕЙ

Історія держави й будь-якого населеного пункту тісно пов'язана й переплетена з історією розвитку освіти. А історія кожного навчального закладу є невід'ємною частиною розвитку міста або села. Новоселицький районний ліцей – це органічна частина минулого, сьогодення і майбутнього Новоселиччини.

Деякі факти з історії ліцею:

- До 1914 року – російська митниця
- 1914 – 1936 роки – професійна школа мистецтв
- 1936-1944 роки – технічно-індустріальна гімназія
- 1944 – 1955 роки – прикордонна комендатура
- 11 листопада 1955 року - дата заснування школи
- 1955 -1996 роки – Новоселицька середня школа №2
- 1 вересня 1996 року - дата реорганізації в ліцей

За час існування школи працювали 7 директорів:

- Мошин Олександр Константинович;
- Бідюк Дмитро Никифорович;
- Ковтун Аріадна Олександрівна;
- Бідюк Микола Никифорович;

- Сажин Іван Васильович;
- Балан Валентина Михайлівна;

З 2006 року колектив ліцею очолює Каліструк Інна Миколаївна, під керівництвом якої навчальний заклад не тільки зберіг традиції та надбання попередніх років, а й активно впроваджує новітні педагогічні технології в навчально-виховний процес.

Головним напрямком діяльності школи на сучасному етапі є створення оптимальних умов для реалізації якісної освіти, спрямованої на підвищення рівня творчої діяльності педагогічних працівників з метою забезпечення індивідуалізації та соціалізації навчально-виховного процесу в умовах інформатизації середовища. Ліцей працює за двома профілями навчання – технологічний та універсальний. Мови навчання – румунська та українська.

Сьогодні у школі 19 класів, 200 учнів.

Працює 52 педагоги. З них мають:

- вищу категорію – 32;
- I категорію – 4;
- II категорію - 5;
- спеціаліст – 10;
- вчителі-методисти - 10;
- звання «старший вчитель» – 12.

Новоселицький районний ліцей – це сучасний навчальний заклад, у якому створені всі необхідні умови для навчання, розвитку й виховання підростаючого покоління. Шкільні досягнення дають підставу впевнено дивитися в майбутнє, примножуючи славні традиції одного з найдавніших закладів Новоселиччини.

НОВОСЕЛИЦЬКА ЗОШ №3

4 вересня 1946 року при залізничній станції «Новоселиця» у дворі районної споживчої спілки була відкрита початкова школа №10, директором якої була Плоцинь Ганна Федорівна. Спочатку в школі відкрили 4 класи, де навчалось 17 дітей, але працівників залізниці не влаштував тільки початковий рівень навчання, тому згодом, 15 листопада 1946 року відділ учбових закладів Кишинівського управління залізничних доріг направляє в Новоселицю нового директора – Циганкова Олександра Васильовича, який і провів реорганізацію закладу з початкової школи у семирічну, освіту в якій здобувало 58 учнів.

Тому 20 листопада 1946 року можна вважати днем народження школи, якій тоді було присвоєно №19. Хоча школа була новою, але в ті часи тут працювали досить досвідчені педагогічні кадри. Не можна не згадати Соколову Любов Пантелеївну – яка з 02.09.1947 року працювала вчителем молодших класів вечірньої школи робітничої молоді і одночасно викладала в школі №19.

Першого вересня 1951 року наказом управління Кишинівських залізничних доріг Новоселицька семирічна школа №19 була реорганізована в середню.

З 1 липня 1953 року школа передається з підпорядкування Кишинівського управління залізничних доріг у відомство Міністерства просвіти України. З цього часу школі присвоюється №3 і вона стає Новоселицькою середньою школою №3 з російською мовою навчання.

Керівником школи з цього ж року стала Дука-Кушнірюк Віра Темофіївна.

Школа розміщувалась у приміщенні теперішньої міської бібліотеки для дорослих. У зв'язку з обмеженістю класних приміщень і великої кількості учнів, школа працювала у дві зміни, але такі досить несприятливі умови роботи не стали перешкодою педагогічному колективу ціленаправлено і ефективно здійснювати поставлені перед ними завдання у справі навчання і виховання підростаючого покоління. В ті роки школа мала досить високі учбові показники в області, і це, передусім завдяки злагодженому педагогічному колективу, в ряди якого тоді входили Іванова Марія Яківна, Степанова Анастасія Іванівна, Павлова Ніна Павлівна, Біденко Марія Василівна, Корженівська Галина Дмитрівна, Домбровська Поліна Ніконорівна, Серьожкіна Ольга Прокопівна, Юсим Надія Антоніна, Кушнирюк Лідія Іванівна та багато інших відданих своїх справі педагогів.

З 1965 року школа повністю перейшла у нинішнє приміщення. В цьому ж році керівництво школи приймають енергійні, видатні своєю педагогічною майстерністю Пироженко Тамара Дмитрівна - директор, Доготарь Олександр Миколайович - завуч.

За 65 років школа випустила 53 випуски, тобто дала освіту 1447 учням. Випусники школи здобували цікаві професії, і багато з них стали дійсно професіоналами своєї справи. Найбільше випусників (181 учень) стали інженерами різних галузей. Основні професії, яким навчалися випусники у вищих навчальних закладах були медичні працівники – 177, викладачі – 104, кадрові офіцери – 65, працівники мистецтва – 55, геологи – 3 тощо. Є серед них і академік, кандидати фізико-математичних, філософських, медичних наук, доктор економічних наук, викладач військової академії, радник Президента Молдови, працівники посольств тощо.

ДНЗ №1 «ДЗВІНОЧОК» м.НОВОСЕЛИЦЯ

Відкривала дошкільний заклад завідувача Іванова М.В.

В наступному керівниками працювали: Петержицкая Т.Я., Мирошниченко Л.І.

З 1986 року призначена на посаду завідувача ДНЗ «Дзвіночок» – Кондратова Ольга Нестерівна. Освіта вища, « спеціаліст вищої категорії», «Відмінник освіти України».

За виконання своїх обов'язків керівника закладу була неодноразово нагороджена грамотами та дипломами, нагрудним знаком «Відмінник освіти України», медаллю «Громадського діяча» (Київ ЦВК)

Дитячий садок заснований першим в місті Новоселиці в 1953 році.

На даний час заклад загального розвитку комунальної форми власності, розташований у двоповерховій будівлі, розрахований на 360 місць.

В закладі функціонує 12 вікових групи, в яких виховуються 365 дітей віком від 2 до 6 років.

У закладі для виховання та навчання дітей функціонує музичний та спортивний зал. Якісний склад педагогічного колективу:

- спеціаліст вищої категорії – 8 педагогів
- спеціаліст II категорії – 4 педагогів;
- спеціаліст – 18 педагогів.

Пріоритетний напрямок роботи нашого садочка - фізкультурно-оздоровчий.

Основні завдання в роботі ДНЗ:

- забезпечення кваліфікованої турботи про зміцнення і збереження фізичного, психічного здоров'я дітей; вироблення навичок здорового способу життя;

- постійне підвищення якості дошкільної освіти, оновлення її змісту та форми організації навчально – виховного процесу;
- запровадження освітніх інноваційних, інформаційних технологій;
- морально-духовний розвиток дитини, виховання в неї ціннісного ставлення до природи, культури, людей, власного «Я», здатності приймати самостійні рішення, здійснювати свідомі вибори, відповідально самовизначатися, проявляти свій потенціал.

В 1962 році побудовано та здано в експлуатацію типові приміщення на 8 груп.

З 1982 року було здано в експлуатацію 4 двоповерхових корпусів на 8 груп.

З 2009 року заклад перейшов на баланс міської ради м. Новоселиці.

Наш дитячий садок прагне, щоб усі батьки, віддаючи своїх малят, знали: що тут цікаво й захоплююче дитині, її вмело виховують і навчають, тактовно спілкуються з нею, пригорнуть, поцілують і допоможуть. Високопрофесійний колектив давно уже створив атмосферу домашнього комфорту, сімейного затишку й любові, дружніх стосунків, хорошого настрою.

ДНЗ №2 «ЯСНЕ СОНЕЧКО» м.НОВОСЕЛИЦЯ

У центрі міста Новоселиця Дошкільний навчальний заклад «Ясне сонечко» радісно зустрічає своїх вихованців.

Своє існування розпочав заклад в 1950 році як дитячі ясла, в яких налічувалося дві групи, а в 1960 році чотири групи дітей раннього віку.

На ранній зорі мами приводили сюди своїх діточок.

У 1970 році на підставі рішення виконкому районної ради дитячі ясла були переведені в дитячий дошкільний заклад №2 ,який був підпорядкований відділу освіти.

З 2004 року дошкільний навчальний заклад знаходиться на балансі Новоселицької міської ради.

Світлі, затишні приміщення нагадують дітям батьківські оселі, які привітно відчиняють двері, де їх щиро зустрічають вихователі, різноманітні іграшки, а також цікаві заняття.

На даний час в дошкільному навчальному закладі функціонують шість груп:

I I групи – раннього віку.

IV групи – дошкільного віку.

Загальна кількість дітей 144.

У складі педагогічного колективу – 17 педагогів, 12 з них мають вищу педагогічну освіту. Більшість вихователів проявляють високий професіоналізм, володіють інноваційними освітніми методиками й технологіями, активно їх впроваджують у навально – виховний процес.

У дошкільному закладі створено таке розвивальне середовище, де кожна дитина почуває себе затишно і комфортно, розвиває індивідуальні творчі здібності.

БАЛКІВЕЦЬКА ЗОШ

За царських часів у селі існували дві школи. Перша – це вище училище, 1887 року заснування.

Перша бібліотека була заснована у 1897 році і у 1913 році нараховувала книг: вчительських –138; учнівських 708.

Почесним піклувальником був Лев Михайлович Гаєвський.

Учительський колектив складав: законоучитель – Олександр Григорович Єгорян та вчителі : Марія Іванівна Левченко та Олена Пилипівна Руснак.

Інша школа – нижче училище, заснована 2 жовтня 1913 року у кам'яному будинку. Піклувальницею була поміщиця Парасковія Семенівна Черкез. Законоучителем Григорій Федорович Гримальський та вчитель – Олена Григорівна Гримальська.

У 1913 році в школі було 53 учні.

До 1946 року директором чотирирічної школи був Папеш Тимофій Тимофійович.

З 1946 по 1953 директором, уже семирічної школи, працював Іванович Василь Деонисевич.

З 1953 по 1969 директором вже базової середньої школи був Іоніцой Микола Онисимович. Вчителів працювало вісім.

З 1969 року посаду директора обійняв Саїнчук Уліян Антонович, який очолив будівництво нової середньої школи II ступеня, яку було здано в експлуатацію у 1973 році.

З 1975 року вона реорганізована на школу I-III ступенів.

У 1987–1988 роки директором школи працювала Кока Євгенія Іванівна.

З 1988 по 1999 рік школу очолювала Чубрей Олена Іванівна..

З 1999 педколектив школи працював під керівництвом Урсакій Денії Володимирівни, а вже з 2005 року директором школи працює Болокан Олег Олексійович.

ДНЗ «ВЕРБИЧЕНЬКА» с.БАЛКІВЦІ

На окраїні села, в мальовничому зеленому куточку зручно розташувався дошкільний навчальний заклад с. Балківці. Дитячий садок знаходиться у затишному місці: свіже повітря, спів пташок, зелене вбрання дерев завжди кличуть дітей до себе на "гостини".

У закладі існує своя маленька історія, яку добре знають працівники й вихованці дитячого садочка. В ній розповідається про те, що затишний і сонячний, незалежно від примх погоди, дошкільний навчальний заклад с. Балківці привітно зустрів своїх перших вихованців 2 січня 1980 року. Малята отримали щедрий подарунок: світлі й затишні, як у рідній домівці, кімнати; великі, добре оснащені зали для спортивних та музичних занять; медичний кабінет, зручні кабінети. Функціонували на той час 3 групи, в них виховувались бо дітей. Вихованцями закладу також були діти сусіднього села. Колгосп організував перевезення дітей з села Несвоя на автобусі.

З 1992 року дошкільний навчальний заклад був переданий на баланс Балківецької сільської ради.

З 1993 по 2012 рік заклад працював в сезонному режимі.

З 1 січня 2014 року заклад перейшов на баланс відділу освіти Новоселицької райдержадміністрації.

З 1 січня 2016 року дошкільний навчальний заклад знаходиться на балансі Мамалигівської сільської ради.

Сьогодні у дошкільному закладі працюють талановиті і досвідчені педагоги, які створюють для дітей такий розвивальний простір, в якому їм затишно, радісно, зручно і цікаво. Тут вони можуть розвивати власні здібності й відчують себе потрібними, де в центра уваги кожна особистість.

БЕРЕСТЯНСЬКИЙ НВК

Тече і тече в глибину століть загадкова дорога історії... І кожна її ниточка пов'язана не лише зі селом, батьківським порогом, але і зі стінами рідної школи, де проходять найяскравіші роки життя.

Школа в селі Берестя була створена у 1892 році на кошти сільської спільноти і з допомоги єпархіальної ради. Була розміщена в сільській хаті. Святе Писання викладалося учням сільським священиком Деомидом Михайловичем. З архівних даних дізнаємося, що у 1914 році релігію у школі викладав священик Гримальський з сусіднього села Малинівка. Кількість учнів у 1913 -1914 навчальному році - 28 учнів (20 хлопців, 8 дівчат; в I класі 13 учнів, в II класі 15 учнів)

У 1928 – 1929 навчальному році ввели чотирирічне навчання, а у 1929-1939 роках навчання стало семирічним.

Також, з документальних даних дізнаємось, що у 1929 році в селі Берестя налічувалось 234 господарства, 83 хлопці та 72 дівчини шкільного віку. В школі викладали 2 вчителі: Педурару Єміл та Рошковану Іван. В 1938р. в селі почали будувати школу в центрі села. У 1940 році школа була здана в експлуатацію. В ній діяло дві класні кімнати та маленька кімната для вчителів.

Директором школи на той час був Чернявський Володимир Гіоргієвич. Навчалися діти у 4-х класах. Вчителями працювали Амброжевич Ніна, Котилевська Антоніна та Котилевський Георгій .

З 1951 року в селі відкрилася семирічна школа. Директором був призначений Долгий Василь Іванович з Рідківців та завучем Вирста Семіон з Клішківців. З вересня 1953 року директором працював Прекуп Володимир Серафімович з Костичан.

У 1971 році була здана в експлуатацію нова будівля школи на 194 місця.

Директорами працювали Гладун Фома Іванович, Томулець Ксенія Миколаївна та Скудельник Михайло Іванович.

НВК «БОЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ»

У 1882 році австрійський цісар Франц Йосиф підписав указ про відкриття у с. Бояни початкової школи. Навчання велося німецькою та румунською мовами. У школі навчалися діти переважно із заможних сільських родин.

Перегортаючи сторінки великої книги ім'я якої «Історія школи» дізнаємося, що під час Першої Світової війни будівля школи була зруйнована. Починаючи з 1918 року навчання проводилось в спеціально обладнаних приміщеннях житлового дому. І тільки у 1926 році завершилась будівля нової школи з трьома класними кімнатами, учительської та приміщення для директора, яка була реорганізована в семирічку.

З 40-х до кінця 80-х років діяла неповна середня школа. У 1989 році було побудовано сучасне приміщення школи на базі якої у 1990 році відкривалася Боянська гімназія з румунською мовою навчання. 23 грудня 2009 року наш заклад став навчально-виховним комплексом. Навчально-виховний процес базується на нерозривних стосунках між дошкільною, початковою, середньою та старшою школою.

За останні роки укладено угоди про співробітництво з:

- Всеукраїнською науково-дослідницькою станцією захисту рослин;
- Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича;
- Чернівецьким педагогічним коледжем;

- Чернівецьким обласним центром еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді.

З метою обміну досвідом наш заклад брав участь у міжнародному проекті «Vesinii în Europa unită» («Партнери в об'єднаній Європі») разом з навчальними закладами Румунії. На сучасному етапі НВК «Боянська гімназія» бере участь у проекті Мультилінгвальна освіта (МЛО)/MULTILINGUAL EDUCATION (MLE), в процесі якого педагогічні працівники поставили собі за мету забезпечити розвиток освітнього простору багатомовного навчального закладу в умовах реалізації авторської моделі багатомовної освіти.

Створено і працює учнівське наукове товариство «Єврика». Основним органом учнівського самоврядування є шкільна організація «Відродження», яка була створена у 1996 році.

За останні два роки 56 учнів стали переможцями II та III етапу Всеукраїнських олімпіад та різних конкурсів, турнірів навально-наукового напрямку.

НВК «Боянська гімназія» є базовою школою обласного Інституту педагогічної освіти для вчителів початкових класів, вчителів румунської мови та літератури, директорів шкіл, а також методичною базою для проходження педагогічної практики студентів ЧНУ імені Юрія Федьковича та Чернівецького педагогічного коледжу.

У закладі працювали :

Сидір Воробкевич – український письменник та композитор;

Іоганна Грубер – німецький письменник;

Василь Бізові – Заслужений вчитель України.

Серед випускників закладу:

Замфіра Тома – доктор біологічних наук, працює в академії наук Молдови;

Аурелія Зеля-Тома – старший науковий співробітник Української науково-дослідницької станції захисту рослин;

Василь Дирда – професор університету м. Клуж, Румунія;

Іван Свекла – художник, член спілки художників СРСР.

БОЯНСЬКА ЗОШ

Перша школа в селі Бояни заснована 1820 року, в ній на той час навчалось близько 15 дітей віком 7-10 років. Документальне підтвердження заснування школи міститься у «Щорічнику початкової освіти Чернівецької області на 1929 рік», затвердженого головним інспектором Е.Сахляну (на румунській мові), що знаходиться в Державному архіві Чернівецької області.

У 1839 році, за сприяння онука молдавського літописця Іоана Некулче було побудоване нове приміщення для школи з 3 класними кімнатами. Станом на 1850 рік, школу відвідувало вже 429 дітей. Навчання у школі велося на румунській мові з використанням старої слов'янської абетки. Однак, з середини XIX ст. у шкільному навчальному процесі почали використовувати латинській алфавіт при написанні румунською мовою. Цікавим є той факт, що найкращою оцінкою в школі була «1», а найгіршою – «5». Австрійський період в історії школи був перерваний Першою світовою війною.

Румунський період розвитку школи розпочався у 1919 році. Для цього періоду характерним є те, що найкращою оцінкою за поведінку була «10», а найгіршою – «1», а учні в яких річні оцінки були нижчі «5» – залишались у тому ж класі для повторного

курсу. В 1920 році була побудована нова школа, що мала 6 класних приміщень і 3 приміщення для проживання директора. Початкова школа була безкоштовною.

Довоєнний радянський період в історії розвитку школи розпочався 01.09.1940 року. Даний період характеризується переведенням навчального процесу на молдавську мову на основі кирилиці. Він закінчився з початком німецько-радянської війни 22 червня 1941 року. З початком цієї війни була відновлена румунська модель навчання, що проіснувала до березня 1944 року. У вересні 1944 року була відновлена радянська модель школи та розпочався післявоєнний радянський період розвитку школи. Цей період характеризується переводом навчального процесу на російську мову. Проте, через три роки завдяки зусиллям директора школи українця І.Ткача навчання в школі було відновлено на молдавській мові з використанням кирилиці.

У січні 1965 року приміщення школи згоріло і вже у вересні 1965 було здано в експлуатацію нову 3-поверхову школу. При школі працював інтернат, де проживали учні з сусідніх сіл, що продовжували навчання в старших класах. Були відкриті шкільні майстерні, бібліотека, їдальня, актовий зал, спортзал і стадіон, музична школа, різні гуртки і спортивні секції, тир, проводились спортивні ігри, екскурсії в різні міста СРСР. В школі працювали три Заслужені вчителі України: Л.О.Мороз, В.М.Бізові, Л.Г.Ропчан.

З проголошенням незалежності України у 1991 році розпочався сучасний період в історії розвитку школи. Цей період характеризується переходом на румунську мову викладання з латинським правописом. З 2003 року, школа стала двомовною: відкрилися паралельні класи з українською і румунською мовами навчання. В школі налічується 27 кабінетів, із яких 2 кабінети інформатики. В школі створений музей історії школи. На даний час в школі навчаються 365 учнів. Педагогічний колектив Боянської ЗОШ І-ІІІ ст. налічує 57 осіб, більшість з яких є випускниками школи. За 192 роки існування, школу закінчили тисячі випускників. Боянська ЗОШ І-ІІІ ступенів має не тільки багате минуле, творче сучасне, а й широку перспективи розвитку у майбутньому.

ДНЗ «ЛУМІНІЦА» с.БОЯНИ

У 1970 році було побудовано колгоспом «Родина» дитячі ясла – садок, де виховувалися діти робітників колгоспу на безкоштовній основі. Першою завідуючою закладом була Порожні Марія Георгіївна (з 1970 по 1989 рр.). Вона зробила дитячий садок одним з найкращих в районі і в селі. В ті часи функціонувала тільки одна група – 28 дітей, потім відкрилася ще одна група на 20 дітей. На жаль, він працював тільки на весняно-літній період.

В лютому 1989 року дитячий ясла-садок очолила Матей (Жук) Парасковія Михайлівна. Надзвичайно добра, чуйна, уважна людина, що всім серцем вболівала за дитячий садок і людей, які працювали поруч.

Життя йшло вперед і вимагало змін. 1 серпня 2000 року дитяча установа переведена з балансу агрофірми «Родина» на баланс Боянської сільської ради.

Згідно рішення виконкому сільської ради №37 від 14.05.2003 р. дитячий садок отримав назву дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Лумініца».

Боянський дошкільний навчальний заклад «Лумініца» Боянської сільської ради розташований за адресою: с. Бояни, вул. В. Бзові №40 Новоселицького району Чернівецької обл..

У 2006 році було побудовано нове приміщення в якості музичного залу. В зв'язку з приростом населення в селі, в музичному залі була відкрита третя група на 20 дітей.

1 грудня 2015 року була відкрита четверта група на 18 дітей.

На даний час в ДНЗ «Лумініца» функціонують 4 групи – 82 дітей.

Поруч із керівниками працювали профспілкові лідери колективу: Фока Олена Георгіївна, яка працювала до 1990 р., Якоб Доріна Флорівна – до 2008 р. На даний час голова профспілкового комітету – Шугані Віра Степанівна.

Оновлено дизайн всіх групових кімнат (замінено шпалери, придбано нові меблі), замінено всі внутрішні двері та вікна у ДНЗ.

У колективі налічується 11 педагогів, з них: 4 мають вищу освіту, 1 – навчається у ВНЗ, 3 – молодих спеціаліста.

Профспілка сприяє адаптації молодих спеціалістів в колективі, їх професійному зростанню, забезпечує наставництво.

ВАНЧИКІВЕЦЬКА ЗОШ

Ванчиківецькій школі більше ста тридцяти років. Має славні традиції, як одна з найстаріших, і як одна з перших середніх шкіл району.

У 1884 році одночасно з новою церквою в селі була побудована і школа – земське училище з трьох відділень (три класи). Навчання не було обов'язковим, навчалися лише хлопці, які досягали десятилітнього віку. У 1921 році відкривається початкова школа - чотирьохрічна. У тодішньому розкладі були тільки такі предмети : читання, письмо, математика, малювання, музика. В 1927 році будується нова школа. У цьому ж році на базі початкової школи відкривається школа сільського господарювання, яка працювала взимку. З 1933 по 1939 відкривається екстерном 5 клас. У класі навчалося 20 учнів. Крім уроків читання, музики, малювання хлопці навчалися теслярству а дівчата – ткацтву. Семирічна школа діяла до 1951 року.

А з 1951 року до 1961 року школа з с. Ванчиківці діяла як середня школа. Тут здобували середню освіту діти з сусідніх сіл: Черлена, Костичани, Драниця, Тарасівці. Саме з цього часу з'явилося у школі нове ставлення до дітей, починається демократизація відносин між учнями та вчителями. Починається диференційована робота з старанними учнями, які в кінці навчального року нагороджувалися маленькими подарунками (зазвичай це була художня література).

У 2000 році Ванчиківецька школа I-II ступенів стала середньою школою. У 1989 році розпочате будівництво нової школи, але із-за нестачі коштів воно продовжувалось 12 років. 8 листопада 2001 року, саме на храмове свято села, нова школа відкрила свої двері для молодого покоління.

Нова школа приваблює своєю оригінальністю та неповторністю – і ззовні, і зсередини, викликає позитивні емоції та заохочує до навчання. В школі оснащені 20 навчальних кабінетів, 8 класних приміщень для початкових класів, спортзал, актовий зал, їдальня, бібліотека, методкабінет, 2 комп'ютерних класи з підключенням до Інтернету.

У школі навчаються 230 учнів. Наші учні – переможці районних та призери районних та обласних олімпіад, конкурсів та змагань, переможці обласного конкурсу «Галерея мистецтв» та «Чисті роси», призери районних конкурсів «Буковинська

зіронька», «Космічні фантазії», «Буковинські пересмішники», «Чисті роси», переможці обласних та учасники Всеукраїнських змагань з волейболу та шахів.

Кількість працівників у навчальному закладі - 63 особи. З них педагогічних працівників 40 осіб, бібліотекарів – 1, обслуговуючого персоналу 20, працівників їдальні – 2. Серед педагогічних працівників учителів-методистів - 4, старших учителів - 1, нагороджені нагрудним знаком «Відмінник освіти» - 4; нагороджені нагрудним знаком «В. Сухомлинський» - 1; лауреатів премії ім. О.Поповича – 1; лауреатів мистецько-літературної премії ім.С.Сабадаша – 1; переможців II етапу, призерів III етапу конкурсу «Вчитель року» - 12; призерів II етапу конкурсу «Вчитель року» - 5 вчителів. Наші вчителі – переможці та призери районних спортивних змагань та конкурсів художньої самодіяльності.

Школа по праву гордиться своїми випускниками. Серед них: Степан Сабадаш та Серафим Бузила – композитори, Степан Глігор – хлібороб, Павло Боїнчан – академік, Серафим Сака – письменник, Калін Маняца – актор, Марія Нікорич – мер міста Новоселиця, Юрій Куку – художник, різьбяр по дереву.

ДНЗ «ФЛУЕРАШ» с.ВАНЧИКІВЦІ

В мальовничому куточку с.Ванчиківці 20 січня 1969 році відкрився дошкільний навчальний заклад «Флуераш» на 55 місць, який знаходиться у комунальній власності Ванчиківецької сільської ради Новоселицького району, Чернівецької області.

Дошкільний навчальний заклад розташований у центрі села, з однієї сторони поблизу до школи, а з іншої сторони до церкви. Заклад розташований в типовій одноповерховій будівлі. В закладі працюють 3 групи, де виховуються 68 дітей дошкільного віку. Виховують дітей творчі, досвідчені педагоги. В дошкільному закладі створені всі умови для гармонійного розвитку дітей та їх духовного становлення.

Головна мета дитячого садка – забезпечення особистісно-орієнтованого підходу до виховання дітей, оздоровлення та навчання їх через використання інноваційних досягнень психолого - педагогічних наук. Напрямок роботи дитсадка – екологічний. Розвиток творчих здібностей засобами музики, театралізованої та зображувальної діяльності, виховання у дітей патріотизму, поваги до минулого, духовної спадщини свого народу; базові моральні якості; забезпечення інтелектуального розвитку у ході підготовки дітей до навчання в школі; закладання основ здорового способу життя через фізичне виховання.

Велику увагу приділяють вихователі екологічному вихованню дітей. До їх послуг куточки природи з квітами та живими об'єктами. Тут діти знайомляться з світом природи, розширяють свої знання під час безпосереднього спостереження за природними явищами.

ДИНІВЕЦЬКИЙ НВК

Як засвідчують архівні матеріали, освіта на селі сягає глибин перших десятиліть ХХ ст., а саме 1902 року, коли в селі була відкрита школа грамоти у хати дяка Феодосія Данилова. До відкриття школи в селі налічувалися лише 8 хлопців, які вмели читати. А вже 1904 р. з ініціативи Ф.Данилова та за його кошти почалося будівництво нового приміщення для початкової школи. У будівництві приймали участь всі селяни, називаючи свою роботу «клакою». Стіни були глиняні, покриті

дошками, пофарбовані синім. Дах покрили очеретом. Приміщення складалося з 2 кімнат: одна велика, яка призначалася для уроків (існували парти для 5-6 учнів), дошка; друга кімната призначалася для вчителів, бібліотека, їдальня та маленький коридор. У школі викладав священик Созонтій Данілов. Випуску не було. Перша вчителька села – Півоварова Ніна Савівна з Новоселиці, працювала тут майже 22 років та мала 6 вихованців. Діти навчалися грамоті, арифметиці та Закону Божого. У 1920 році приїжджає нова вчителька – Назаров Марія Петрівна, яка вийшла заміж за дяка нашої церкви Окулова. Навчання проводилося російською мовою.

У 1930 в селі існувала початкова школа з чотирма роками навчання. В роки окупації Бессарабії Румунією діяло положення про присікання будь-яких спроб спілкування українською мовою, тому в школі запроваджено викладання румунською мовою. Учителі, як правило, були приїжджими і не дуже переймалися проблемами своїх вихованців. Отримати відповідну освіту було дуже важко.

В радянський період навчанням були охоплені всі діти віком до 7-8 років. Починаючи з 1940-1941 р.р. в нашому селі були записані до першого класу всі діти, які досягли семи-восьмирічного віку, у зв'язку з чим створено 4 класи. Навчання проводилося у чотирьох кімнатах; дві знаходилися у домі директора школи Івана Бадіу, третя – у школі, та одна кімната у домі дяка. Працювали восьмеро вчителів. Але існувало багато проблем: гостра потреба в підручниках, зошитах, навчальному обладнанні.

У 1953 відбувся перехід до обов'язкової семирічної освіти. В селі будується нове приміщення. В 1947 році школа стає семирічною і знаходилася в будинку дяка.

В 1956 – 1978 школа отримує статус середньої школи. У цей період були побудовані перші окремі приміщення для школи.

Будівництво нової школи розпочалося в 1989 році та тривало чотири роки. Започаткував будівництво школи директор Журат Федір Іванович, продовжував – директор Глігор Калін Васильович разом з педагогічним колективом.

З метою виховання любові до рідної землі, свого народу, збереження та примноження пам'яток матеріальної та духовної культури села у 1997 році був відкритий Музей історії села, який у 2006 році зареєстрований як «Історико-етнографічний музей». Засновник та громадський директор музею – Стоян Лариса Сергіївна, вчителька історії та правознавства.

З моменту існування школа в с.Динівці мала таких директорів: 1902-1922 – Півоварова Ніна; 1922-1934 – Г.Хопечук; 1934-1939 – Володимир Мельнік; 1939-1940 та 1941 – 1944 – Єміл Педурару; 1940-1941 – Іон Бадіу; 1944 – 1945 - Житарюк Михайло Максимович; 1945 – 1946 - Каркавчук Дуся Петрівна; 1946 – 1948 - Скутельник Олексій Іванович; 1948 – 1951- Бурак Василь Іванович; 1951 – 1955 - Бідюк Микола Никифорович; 1955 – 1978 -Сандуляк Порфірій Іванович; 1978 – 1979 - Журат Федір Іванович; 1979 – 1985 - Скутельник Михайло Іванович; 1985 – 1989 - Журат Федір Іванович; 1989–1995 - Глігор Калін Васильович; 1995 – 2000- Середенко Віорел Флорович; 2000 – 2008- Істратій Марія Георгіївна; з 2008 – Чубрей Валентина Георгіївна.

ДОВЖОЦЬКИЙ НВК

В 1940 році була відкрита перша початкова школа - 4 класи. З своїми враженнями поділилась з нами вчителька історії Шевчук Надія Юхимівна, яка й

допомогла відтворити історію школи: «Я приїхала в Довжок з міста Біла Церква в 1945 році, в серпні місяці.

Перші враження про школу були страхітливі, тобто погані. Якась хатинка на дві класні кімнати, з маленькими темними класами, без електричного освітлення. Ввечері і вранці світили гасовими лампами. Навіть парти були чотирьохмісні. Щоб вийти з-за парти, учні пробиралися по плечах інших учнів.

Вчилися учні в дві зміни. Взимку, коли учні вранці йшли до школи (перша зміна), то було ще темно, з другої зміни темнотою йшли додому.

Умов для заняття не було ніяких. Весною і восени учні погано відвідували школу, бо водили коней під час поранків, восени збирали урожай. Земля була власністю окремих хазяїв. Працювати дітям доводилося дуже багато. На навчання їм залишалось мало часу, але вчитися вони любили і взимку відвідування було дуже хороше, учні старалися, не дивлячись на важке життя. Адже проблем було багато, особливо з одягом. Одягалися учні дуже бідно, бувало таке, що пара чобіт була куплена для двох дітей. Більшість учнів взувалися в постолі з онучами і довгими волоками. Хлопці ходили в білих полотняних штанях. Верхній одяг (сардак) був з домотканого сукна. Майже всі домашні предмети були саморобні, книжки носили в полотняних торбинках.

Першими працювали директор Думітрашук Трохим Григорович і двоє вчителів: Тимковський Іван Васильович та Спатар Марія Іванівна. Коли я приїхала то вела 3 клас. Працювати було дуже важко, ще важче було учням, бо вони з румунської мови перейшли на українську. (До 1949р. діти ходили в школу в сусіднє село Керстенці). Учні не могли швидко орієнтуватись, робили багато помилок.

В нашій школі за всі роки моєї праці змінилося дуже багато директорів. Першою заучкою при мені була Коваленко Віра Іванівна, потім Шугалій Тетяна Іванівна, далі Радзівон Костянтин Маркович.

Радзівон Костянтин Маркович переобладнав конюшню на школу. І з 1954 року в Довжку відкрилася семирічна школа, директором якої призначили самого Костянтина Марковича.

Робота в школі і захоплююча, і важка. Багато гарних вражень залишилось, особливого свята, вони в нашому селі такі веселі і найбільше - Новорічні.

Часто згадую про роботу в школі, але з роками стирається поступово з пам'яті все пережите. І тепер згадується школа, як чарівний сон, здається, що все було не зі мною.»

Шевчук Надія Юхимівна так і залишилася в нашому селі, виховала двох. доньок, одна з них - Шевчук Ольга Опанасівна пішла по маминих стежках - стала вчителем математики.

ДРАНИЦЬКА ЗОШ

Перші згадки про школу на території нашого села знаходимо у Збірнику статистичних даних по Хотинському повіту Бесарабської губернії. У цьому збірнику згадується, що у 1886 році з обох сіл (Негринці та Шендрень) навчалось всього чотири хлопчика. Із 326 мешканців читати та писати знали тільки сім. Пізніше у документах (Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930) згадується, що у 1936 році у селі була побудована початкова школа в якій навчалось лише десять учнів. Уже в 1949 році неписьменність серед дітей шкільного віку було ліквідовано.

У 1967-1968 була збудована наша школа. Тоді у школі навчалися 392 учнів і працювали 24 вчителі, директором школи був Кодіца Дмитрій Григорович, а заступником з навчально-виховної роботи був відмінник народної освіти, заслужений вчитель України - Михайло Когут.

Зараз ми маємо сучасну та гарну школу. Тут навчаються 215 учнів та працюють 30 педагогів. Школа облаштована сучасними кабінетами та двома музеями: історичний та біологічний. Посаду директора школи займає Іоніцой Валентин Серафімович, заступником з навчально-виховної роботи Рурак Валерій Володимирович.

ДНЗ «ГНІЗДЕЧКО» с.ДРАНИЦЯ

Дошкільний навчальний заклад села Драниця «Гніздечко» був заснований 01 вересня 1967 року і працював до 26.липня 2008 року. Внаслідок повені 2008 року було проведено реконструкцію будівлі «Юного техника» яка знаходилася біля приміщення школи і 23 лютого 2009 року дошкільний навчальний заклад розпочав свою роботу як дошкільний підрозділ Драницького навчально- виховного комплексу. Коли наш заклад відкрив двері для малюків, у його стінах стали лунати одвічні питання: про людину і її дитя, про те, яким бути педагогу і що найважливіше для дитини. Усе відбувалося за природним законом: запитуй - і відповідь прийде.

З 01 вересня 2016 року за рішенням сесії Мамалигівської сільської ради від 08 липня 2016 року № 05 « Про реорганізацію Драницького навчально –виховного закладу – дошкільного навчального закладу » Мамалигівської сільської ради шляхом відділу з його складу дошкільного навчального закладу», дошкільний навчальний заклад здійснює освітньо-виховну діяльність відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти,(нова редакція), освітньою програмою від 2 –х до 7- ми років «Дитина », Санітарного регламенту , Статуту ДНЗ.

Велика, простора будівля наповнена дружнім колективом. 8 педагогів і 13 працівників обслуговуючого персоналу забезпечують результативну та ефективну роботу. Демократичні процеси у роботі колективу, його злагодженість, конструктивні дії, атмосфера взаємоповаги, взаєморозуміння, високе почуття відповідальності та старанність сприяють підвищенню рівня освітньо-виховного процесу, діяльності у цілому.

ЖИЛІВСЬКИЙ НВК

Рік заснування школи в селі Синжер (тепер – Жилівка) – 1888. В цей рік була відкрита школа грамоти на кошти громади та єпархіальної ради. В 1896-1897 навчальному році Закон Божий в школі викладав священник Сергій Благосклонів. Вчителем перебував Іван Боцул. Учні у школі налічувалось 18 чоловік.

Колишня школа – це будинок невеликого розміру, в якому вчилися діти.

Спочатку вчилися учні 1-5 класів, тобто була початкова школа.

Розміщувались вони в звичайних сільських хатинках з 2-3 кімнатками, в одній із яких провадилось навчання.

З 1899 по 1973 – школа працювала в панському будинку, де зараз знаходиться фельдшерсько-акушерський пункт с.Жилівка. Вчилися до і після обіду. На всю школу були один-два вчителі.

З 1973 року навчання проходить в новому приміщенні Жилівського НВК.

Директори Жилівської школи:

- 1947-1949 рр. – Васильков Віталій Дмитрович
- 1949-1959 рр. – Вовк Павло Іларіонович
- 1959-1960 рр. – Буханевич Володимир Зіновійович
- 1960-1962 рр. – Козак Галина Карпівна
- 1962-1969 рр. – Калинюк Андрій Федорович
- 1969-1978 рр. – Попадюк Дмитро Степанович
- 1978-1988 рр. – Ільчук Іван Павлович
- 1988-2007 рр. – Попадюк Дмитро Степанович
- 2007-2012 рр. – Скицько Раїса Антонівна
- 2012-2015 рр. – Попадюк Дмитро Степанович
- 2015-до тепер – Скицько Олександр Володимирович

ЗЕЛЕНОГАЙСЬКА ЗОШ

На лівому березі річки Прут, поблизу Новоселиці, розкинулося мальовниче село, яке носить красиву і поетичну назву – Зелений Гай (колишня назва – Легучени-Тевтул). Вперше село згадується в документі 1754 році. До 1918 року наше село було під владою Австро-Угорської імперії. Скасування Австрійським урядом кріпацтва посприяло розвитку села. Так, була відкрита в селі школа на 60 учнів, побудовано крамницю, сільські дороги, розширене кустарне виробництво.

Багато жителів села служили солдатами та офіцерами в австрійській армії. В школі предмети викладались на німецькій мові, але і вивчалась рідна українська мова. Після воєнних дій I-ої світової війни та розподілу Європи, в 1918 році Легучени - Тевтул був окупований боярською Румунією аж до 1940 року.

Окупанти запровадили жорстокий режим терору. Заборонялось навіть розмовляти на рідній українській мові. В школі всі предмети викладались тільки румунською мовою.

2 квітня 1944 року село Зелений Гай було звільнено від німецько-румунських загарбників нашими воїнами.

Після звільнення села почала розквітати українська мова. В школі предмети викладались на рідній українській мові, сільчани без остраху та з радістю спілкувалися українською мовою.

У джерелах знаходимо відомості про те, що у Гоголині школа виникла у 1862р., а 1894р. дана установа обслуговувала і село Легучени – Теутулуй. У школі навчалось 183 дітей: 94 хлопчики та 89 дівчаток. За національністю: німців- 3, румунів-21, українців-150, поляків-9. Вчителем був Граматович Михайло. Релігію викладали- Воронка Костянтин, Бец Василь. За часів австрійської окупації у селі діяла 4-х класна школа (одна на території Тевтулу, одна – на Гоголині). З 1928 році діяла школа вже з семирічним терміном навчання. У 1932 році в селі побудували нову школу (зараз це приміщення пошти). З 1946 року село Легучени-Тевтул було об'єднане з Гоголиною і отримало назву Зелений Гай. Діти двох сіл стали навчатись разом: початкова школа містилася на Гоголині, старша – на Тевтулі. Так було до 1983 року.

В 1983 році було побудовано нову школу на 320 місць зі спортзалом, майстернею, спальнею, ігровою кімнатою, медичним та логопедичним кабінетами. Зараз в школі навчається 201 учень і працює 28 педагогів.

За час існування зі стін школи вийшло сотні випускників, якими нині пишається село. Є серед них вчителі і медики, журналісти і письменники, інженери та

військовослужбовці. Серед них – Герой Соціалістичної праці, колишня ланкова місцевого агро формування Сидонія Шинкарюк, член Національної спілки журналістів Денис Горбатюк. Місцеву школу закінчив Роман Кухарук – член Національної спілки письменників України, автор книг “Йой”, “Небилиці” та “Пригоди Котамури”.

ДНЗ «ВІНОЧОК» с.Зелений гай

Садок в селі Зелений Гай був побудований у 1971 році на кошти тодішнього колгоспу ім. Леніна і відкритий для дітей працівників колгоспу. Згодом садок відвідували і інші бажані діти жителів села. Проте у зв'язку з реорганізацією колгоспу, садок неодноразово передавався з балансу колгоспу на баланс Зеленогайської сільської ради, а далі і зовсім закритий.

Нова сторінка історії закладу розпочинається з 2000 року, бо саме в цей час розпочалися капітальні роботи по реконструкції закладу Зеленогайською сільською радою (голова Литвин О.Д.). А в 2001 році згідно розпорядження сільського голови було відкрито ДНЗ. Тоді діяла одна група, яка охоплювала дітей 6-го року життя. В 2004 році 1 листопада після завершення ремонтних робіт гостинно відчинив свої двері дошкільний навчальний заклад «Віночок»

Зараз у садочку функціонує 3 вікових групи: 1-ясельна; 2-садових, в яких виховується 70 дітей. Заклад працює за пріоритетним напрямком освітнього процесу – «екологічне виховання». Для навчання і виховання дітей в закладі створено всі необхідні умови з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог: це гарно обладнані групові кімнати, спальні, роздягальні, туалетні. Обладнано спортивну площадку та ігрові майданчики для кожної групи. Для проведення ранків, музичних та занять з фізкультури є музично-спортивна зала. Зараз в закладі працює 18 працівників, з них 7-педагогічні, очолює колектив з 2001 року завідувач Зорін Н.С.

З дітьми працюють творчі, ініціативні, доброзичливі педагоги, які здійснюють особистісно-орієнтований підхід до організації життєдіяльності дітей та формування гармонійно розвиненої особистості. Це такі вихователі як Токар К.А, Кушнірик Т.Т., Шугані О.Д.

Турбота про фізичне і психічне здоров'я дітей є найголовнішою. У 2013 році, коли заклад було передано з балансу Зеленогайської сільської ради в оперативне керування відділу освіти, в штат закладу введено посаду інструктора з фізкультури, вчителя-логопеда, медсестри. Постійно зміцнюється матеріально-технічна база закладу. За цей час проведено ремонтні роботи по заміні даху, добудовано роздягальню та туалетну кімнату до ясельної групи, закуплено інвентар. Педагоги та діти закладу беруть активну участь у обласних та районних конкурсах, фестивалях, виставках. На базі закладу проводились районні методичні об'єднання для завідуючих, вихователів, наради.

КОСТИЧАНІВСЬКА ЗОШ ім.І.ВАТАМАНУ

Костичанівська школа має столітню, повну подій та досягнень історію. Це були роки наполегливої праці вчительського колективу, який на кожному етапі розвитку школи вносив свій вагомий внесок у справу освіти населення.

Костичанівське народне училище було засноване 12 листопада 1900 року, по Положенню від 25 травня 1874 року. Викладання проводилось російською мовою.

Діти навчались Закону Божому, читанню, письму, арифметиці. Першим вчителем Костичанівської школи був О.М. Корольов.

Розпад Російської Імперії закінчився переходом Бесарабії під юрисдикцію королівської Румунії. В цей період в селі діяли 3 школи: у Думянах, Костичанах, Пів - Ванчиківцях. Особлива увага приділялась розвитку шкільної художньої самодіяльності. Був організований хор, який у 1936 р. зайняв II місце на конкурсі хорових колективів в м. Бухаресті.

В післявоєнний час починається новий етап в історії Костичанівської школи. В 1958 р. в Костичанах було побудовано нове приміщення середньої школи. З 1950 р. по 1989 р.р. директор Костичанівської школи працював В.А. Остаф'єв.

З 1997 року школа носить ім'я поета Іона Ватаману, який навчався в даному закладі, тобто повна назва школи: Костичанівська загальноосвітня школа I –III ступенів імені Іона Ватаману.

В приміщенні школи функціонує музей історії села Костичани який отримав звання «зразкового».

На даний час педагогічний колектив школи складається із 39 учителів, серед яких 18 вчителів які мають вищу категорію, 4 учителів - I категорію, 6 учителів – II категорію, 12 учителів – спеціалісти з них 9 вчителів мають звання «учитель-методист», 8- «старший вчитель».

Основна гордість історії нашої школи є її випускники які навчаються в різних університетах країни та зарубіжжя і досягли гарних результатів.

Школа ставить своїм завданням створення умов для всебічного розвитку людини, її інтелекту, волі, емоції, мотивів, нахилів, здібностей, що забезпечить можливість випускнику школи посісти в житті суспільства гідне місце відповідно до отримання знань.

Виходячи з основних напрямків розвитку освіти, серед яких пріоритетними є формування національних загальнолюдських цінностей, постійне підвищення якості освіти, оновлення змісту та форм освіти, її особистісна орієнтація.

ДНЗ №1 «СТЕЛУЦА» с.КОСТИЧАНИ

В мальовничому селі Костичани, розташовано дошкільний навчальний заклад «Стелуца» який гостинно відкрив двері для найменшеньких його мешканців 15 грудня 1966 року. Завідуючою була призначена Горя Зінаїда Василівна, яка очолила заклад до 1995 року. Протягом 29 років вона докладала зусиль до належного функціонування садочка. Оцінкою її діяльності стали нагороди, грамоти, подяки за високи показники в роботі.

З 1995 року по даний час завідуючою дошкільним закладом працює Раца Людмила Іванівна.

В 2008 році після повені дошкільний навчальний заклад було закрито на капітальний ремонт.

В 2009 році будівля садочка була відновлена і капітальний ремонт завершено.

10 жовтня 2009 року дитячий садок відновив свою роботу та прийняв близько 40 дітей.

ДНЗ є комунальною установою Костичанівської сільської ради. В садочку функціонують дві групи дітей: молодша (17 дітей) та змішана (середня і старша) 18 дітей. Проектна потужність садочка – 24 місця.

Протягом всього часу педагогічний колектив ДНЗ дбайливо зберігає і ровиває кращі традиції виховання підростаючого покоління. На даний час в садочку працюють 5 педагогічних працівників, всі з вищою освітою та вищою кваліфікаційною категорією.

За успіхи у роботі колектив ДНЗ неодноразово нагороджений почесними грамотами та подяками відділу освіти, виконкому сільської ради.

За час свого існування наш заклад випустив не одне покоління дітлахів.

У ДНЗ створено всі умови для фізичного, психічного, духовного та особистого розвитку кожної дитини. Облаштовані сучасні та комфортні групи для дітей, упорядковані ігрові майданчики на подвір'ї.

У 2016 році наш дитячий садок відзначив свій 50-річний ювілей. Серед гостей були присутні представники відділу освіти місцевої влади, почесні гості, колишні працівники, а нині пенсіонери, спонсори.

ДНЗ №2 «ГІОЧЕЛ» с.КОСТИЧАНИ

У селі Костичани на Центральній вулиці 121 відкрив свої двері для малят в 1965 році ДНЗ №2 «Гіочел» під керівництвом Гарабажю Юлії Захарівної. Веселий сміх дітей наповнював дві вікові групи садочка.

З 1983 року завідувачем стала Парпауц Ніна Пентеліївна і працює по даний час.

Зараз наш садок відвідує 46 дітей: ясельна група -14 дітей, середня група – 16 дітей, старша група – 16 дітей

Високопрофесійний колектив створив для дошкільників атмосферу домашнього комфорту, сімейного затишку й любові, дружніх стосунків, хорошого настрою. На території садочка на дошкільників чекає: три дитячих майданчика, карусель, гірка, машини, пісочниці та багато інших іграшок та дидактичних ігор для розвитку дітей та ознайомлення з навколишнім світом.

За час свого існування садочок випустив не одне покоління дітлахів, вже наші випускники приводять своїх дітей до закладу, тому на дитячий садок прагне, щоб усі батьки, віддаючи своїх малят, знали: тут цікаво й захоплююче дитині, її вмiло виховують і навчають, тактовно з нею спілкуються, пригорнуть, поцілують і допоможуть.

КОТЕЛІВСЬКИЙ НВК

В 1940 році в селі відкрита початкова школа з українською мовою навчання, яка в 1941 році була реорганізована в румуномовну. Українську мову навчання відновлено в 1944 році.

В 1948 році в селі відкрито семирічну школу, в 1960 - восьмирічну.

В 1972 році здано в експлуатацію нове двоповерхове приміщення.

В 1975 році відбулася реорганізація школи у середню загальноосвітню.

В 2003 році відкрито новий корпус початкових класів, в цьому ж році почав працювати дошкільний заклад. В 2009 році загальноосвітній навчальний заклад реорганізовано у Котелівський НВК «Загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний навчальний заклад». Мова навчання – українська. Дошкільний підрозділ нараховує 81 дітей. 4 групи: різновікова, молодша, середня, старша. I ступінь – початкова школа (6 класів – комплектів -118 учнів); II ступінь основна школа (10 класів- комплектів -168 учнів); III ступінь середня школа (2 класи-комплекти – 44 учні); всього 330 учнів, з них 160 дівчат.

МАГАЛЬСЬКА ЗОШ ім.Г.НАНДРИША

Школа була заснована у 1860 році, в австрійський період. 3 – класну школу відвідувало 675 учнів – 291 хлопців, 384 дівчат. Першим директором був Дмитро Скалат. У 1885 році була побудована більша школа на 5 класів: об'ємна, довга у формі бароку. З 1904р. школа працювала за 6-класною системою.

Після пожежі 27 січня 2006 року будівля школи була перебудована. Мова навчання: румунська.

З вересня 2010 року по серпень 2012 року активно велось будівництво третього 4-поверхового блоку школи. 1 вересня 2012 року перед громадою с. Магала урочисто відкриті двері сучасного корпусу, який розрахований на 430 учнів.

27 березня 2014р. школі присвоєно ім'я односельця, відомого науковця Григорія Нандриша. Викладацький колектив: 43, з них:

- спеціалістів вищої категорія – 19
- спеціалістів I категорії – 4
- спеціалістів II категорії – 7
- спеціалістів – 13
- Старших вчителів – 7.

ДНЗ «ЛУМЯ КОПІЛОР» с.МАГАЛА-ОСТРИЦЯ

Дошкільний навчальний заклад «Lumea copiilor» було здано в експлуатацію у 2014 році, завідувачем була Нандриш Маріана Аурелівна, на даний момент виконує обов'язки завідувача Крістел Анжела Дмитрівна.

Дошкільний навчальний заклад «Lumea copiilor» повністю забезпечений матеріально-технічно та естетично оформлений.

Заклад розрахований на 75 місць.

Кадрове забезпечення здійснюється у відповідності до штатного розпису, в ДНЗ 29 працівників, з них 13 педагогічних: завідувач, 1 музичний керівник, 1 інструктор з фізичної культури, 1 психолог, 1 керівник гуртка, 8 вихователів та 16 технічних працівників. Окрім навчальних занять згідно затвердженого розкладу, проводиться гурткова робота з вихованцями, працює гурток англійської мови.

У закладі функціонує 4 вікових груп: молодша (від 3-4 років)- 26 дітей, середня «А» (від 4-5 років) – 26 дітей, середня «Б» (від 4-5 років) – 24 дітей, старша (від 5-6 років)- 26 дітей, всього у закладі виховуються 102 дітей.

ДНЗ розташований 1 поверсі будівлі площею 1210,0 м. Усі приміщення закладу повністю укомплектовано потрібним інвентарем.

ДНЗ «КАСТЕЛУЛ ФЕРМЕКАТ» с.МАГАЛА-ПРУТ

Дошкільний навчальний заклад «Кастелул фермекат» в с. Прут Магальської сільської ради Новоселицького району Чернівецької області відкрився 27 листопада 2016 року. Загальна площа закладу становить 0,18 га. Проектна потужність дошкільного навчального заклад складає 75 місць, в якому функціонують 3 групи : молодша, середня та старша, для дітей віком від 3 до 6 (7) років.

Керівник закладу Гіба Рената Георгівна.

В закладі розташовані 3 групові приміщення в яких є: ігрова зона, спальня , роздаточна та санвузол; спортивно – музична зала; методичний кабінет; медичний

кабінет; кабінет завідувача; харчоблок; підсобні приміщення – 2; котельня. В кожній групі є дитячі меблі та телевізори, також в наявності є комп'ютер, ноутбук та принтер.

На вулиці для кожної групи є відповідні ігрові майданчики, альтанки, пісочниці та гойдалки. Також посаджені декоративні дерева, квіти та господарська ділянка із овочами та зеленню.

В закладі функціонує 3 групи, виховуються 50 дітей, працює 22 працівників, з яких 8 – педагогічних працівників.

ДНЗ «ІНЖЕРАШ» с.МАГАЛА-БУДА

Дошкільний навчальний заклад «Інжераш» розпочав свою роботу 02 листопада 2015 року за 10,5 режимом роботи. ДНЗ побудований за новими технологіями: оформлений дитячий майданчик, посаджені декоративні кущі, клумби з квітами, для кожної групи є окрема альтанка з великою пісочницею.

Дошкільний навчальний заклад розрахований на 54 вихованців віком від 3 до 6 років. У закладі функціонують 2 вікові групи: молодша (від 3-4 років) – 26 дітей; середня група (від 4-6 років) – 28 дітей. У 2017/2018 році 16 дітей будуть випускниками і 1 вересня підуть до школи.

Відповідно до штатного розкладу в ДНЗ 15 працівників, з них педагогічних – 7.

Харчоблок має необхідне приміщення, забезпечений проточною гарячою та холодною водою, оснащений необхідним технологічним обладнанням.

МАЛИНІВСЬКА ЗОШ

На території села Малинівка вперше з'являється парафіяльна школа у 1869 році. В перші роки існування, уроки велися у домівках селян.

У 1894 році була збудована кам'яна школа у центрі села, яка була складена з 2 кімнат.

Частіше за все вчителі не були мешканцями Малинівки тому була необхідність у житлі. Жили вони частіше за все у приміщенні школи чи у домівках селян.

У 1896 -1897 рр. у школі навчалися 40 учнів з яких екзамен здали тільки 6 учнів, а у 1908 – 1909 навчались 53 учня, у 1913 році у школі - 45 учнів.

Зі спогадів старожилів нам стало відомо, що у післявоєнні роки були відсутні підручники та шкільні приладдя. Писали чорнилом з бузини або горіхового листа на окремих листках, або на полях та між рядками газет. Учні були дуже бідно вдягнені. Книги носили в полотняних торбинах . Діти брали їжу з дому: зерна підсмажені на плиті, кусень холодної мамалиги.

У 1950 р. школа була семирічною, яка у 1955 р. приймає статус середньої. Середньої вона була лише 5 років. У 1960 в селі починає діяти восьмирічна школа, яка зберегла цій статус 31 рік.

У наступні роки (1960-1990рр.) Малинівську восьмирічну школу закінчили 261 учень. Педагогічний колектив школи оновлюється новими іменами. Більшість з них вихідці села, або з ближніх сіл. Очолювали школу наступні директора Патраш Лідія Зіновіївна, Стримбу Петро Федорович, Петрович Микола Петрович, Продан Георгій Васильович.

Учні 60-90 р. р. виховувались через працю. Тому постійно допомагали колгоспу «Дружба народів» у зборі врожаю. В 80-ти роки брали участь у літніх трудових чвертях. Працював у школі табір праці та відпочинку.

За період незалежного існування Української держави наша школа знову у 1991 р. приймає статус середньої. Протягом останніх 20 років отримали середню освіту та атестат зрілості 317 учнів.

ДНЗ с.МАЛИНІВКА

Заклад було засновано в 1981 році. Побудував дошкільний заклад колгосп «Дружба народів». Розраховано на 248 місць для дітей віком від 2 місяців до 7 років. Загальна площа яку займає дошкільний навчальний заклад та прилегла територія – 0,41га. На даний час в закладі функціонує 1 різновікова група, в якій виховуються 23 дитини.

Очолює колектив завідувач Вакарчук Неля Олександрівна.

Працівники закладу з великою відповідальністю створюють належні умови для отримання дітьми дошкільної освіти, забезпечення дієвості особистісно орієнтованої освітньої системи та реалізації принципів інтегративності педагогічного процесу в дошкільному навчальному закладі.

МАМАЛИГІВСЬКА ЗОШ

Школа займає особливе місце в освітній системі Мамалигівської об'єднаної територіальної громади, як престижний навчальний заклад, який має хороший імідж, високу конкурентноспроможність, найбільшу проектну потужність, сучасну матеріально-технічну базу, найкраще транспортне сполучення між навчальними закладами, які входять у територіальну громаду.

18 листопада 1907 року знаменується відкриттям школи. Школа розміщувалася у приватному будинку. При ній була влаштована 2-х кімнатна квартира з кухнею для вчителя. Навчальний рік розпочинався 19 вересня та закінчувався 4 травня. Директором школи був Сонедські Адам Вікторович, педагогічний колектив: 2 учителя – Чернявський Дмитро Федорович, Сорочан Олександра Георгіївна. У школі навчалося 36 учнів.

За румунський період (1918-1940, 1942-1944) у школі працювали 7 вчителів. Відвідували школу 383 учня із 631 дитини шкільного віку (за даними 1929 року). Навчання спочатку тривало 4 роки, потім – 7 років. Працювали дві школи: в с. Мамалига та в с. Кошуляни.

За даними архіву Мамалигівська ЗОШ I-III ступенів заснована у 1948 році в одноповерховій будівлі. Сьогодні там розташований ДНЗ № 1. У 1960 році при денній школі була відкрита вечірня школа.

Сьогоднішня трьохповерхова школа була побудована та відкрита 01 вересня 1969 року. Першим директором цієї школи був Гергеліжіу Павло Олександрович. Тут навчалися учні із сіл Мамалига, Кошуляни, Драниця, Форосна, Стальнівці, Несвоя, Балківці, з Молдови: села Крива та Дрепкауци. При школі функціонував інтернат.

У 2004 році школа була газифікована.

Сьогодні це типова триповерхова будівля. Загальна площа – 5274 кв.м. Посадкових місць – 640. Класних приміщень – 25. Сучасні після капітального ремонту майстерні, спортивна зала та харчоблок. Окреме приміщення для учнів початкових класів на 110 місць. Працюють два комп'ютерних класи, якісно обладнані кабінети фізики, хімії, біології. Учні з сусідніх шкіл та села підвозяться 3-ма шкільними автобусами.

У школі працює 51 педагог, в т.ч. 16 вчителів-методистів та старших учителів. Директор школи Іоніцой Геннадій Валерійович. Школа двомовна: румунська та українська мови навчання. Як предмет вивчаються дві іноземні мови: англійська та французька. Працює волонтер Корпусу Миру. На базі школи діє експериментальний майданчик обласного рівня зі здоров'язбережувальних технологій.

У 22 класах навчаються 344 учня. Середня наповнюваність складає 16 учнів. Педколектив школи працює над проблемою «Організація навчально-пізнавальної діяльності школи з метою формування компетенції здорового способу життя у дітей та молоді через спільну діяльність школи, сім'ї та позашкільних заходів».

Заклад орієнтований на навчання, виховання і розвиток школярів з урахуванням їх індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей, особистісних нахилів шляхом створення адаптивної педагогічної системи та максимально позитивних умов для розумового, морального, емоційного та фізичного розвитку школярів, збереження та зміцнення здоров'я кожної дитини. Школа увійшла у 24 опорні школи України.

ДНЗ №1 с.МАМАЛИГА

Історія великої держави починається з історії кожної окремої людини, кожної сім'ї, колективу чи установи. Дошкільний навчальний заклад №1 села Мамалига також є частинкою історії своєї країни, рідного міста, села, освітянської родини. А творці цієї історії – люди.

Про існування в селі Мамалига дитячого садка до Великої Вітчизняної війни відомості не збереглися. За словами очевидців, садочок працював у двокімнатному будинку, який був відкритий при колгоспі ім. Кірова при сільському голові Данилюк Іван Михайлович. У садочку було всього одна група, в яких виховувалось по 25 – 30 дітей. Завідувачем була Данилюк Ірина Іванівна.

Оскільки група була переповнена, а площа приміщень не відповідала кількості дітей, то в 1969 році переїздить у більш просторе приміщення в переоблаштованій старій школі по вулиці Пирогова, 3. Тут уже відкрилися три групи: ясельна, середня та старша з румунською мовою навчання.

З 1 липня 1969 року дошкільний заклад перейшов на баланс Мамалигівської сільської ради.

З 1978 року завідує дошкільним закладом Чеботар Катерина Василівна.

В 2010 році проведений капітальний ремонт та відкрилася ще одна група – ясельна.

В 2015 р. за підтримки сільської ради, працівників та батьків перебудований харчоблок за сьогodнішніми вимогами.

На сьогodнішній день В ДНЗ відвідують 75 дошкільнят, розподілені за віковими групами: ясельна, молодша, середня та старша. Педагогічний колектив – 10 осіб, обслуговуючий персонал – 14 осіб.

Основним завданням освітньо-виховного процесу, над яким працює колектив є створення умов для охорони життя та здоров'я дітей, зміцнення їх фізичного та психічного здоров'я.

ДНЗ №2 с.МАМАЛИГА

На окраїні села, в мальовничому зеленому куточку зручно розташувався дошкільний навчальний заклад с.Кошуляни. Дитячий садок знаходиться у затишному

місці: свіже повітря, спів пташок, зелене вбрання дерев завжди кличуть дітей до себе на "гостини".

У закладі існує своя маленька історія, яку добре знають працівники й вихованці дитячого садочка. В ній розповідається про те, що затишний і сонячний, незалежно від примх погоди, дошкільний навчальний заклад с.Кошуляни привітно зустрів своїх перших вихованців 1969 році. Малята отримали щедрий подарунок: світлі й затишні, як у рідній домівці, кімнати; медичний кабінет, зручні кабінети, просторі групи. Засновником закладу був колгосп «ім.Кірова» на чолі з Кушнір Василь Федоровичем. Функціонували на той час 2 групи, в них виховувались біля 50 дітей. Вихованням та навчанням дітей займалися 3 педагогів. Першим завідувачем дошкільного закладу була Корунян Домніка Миклаївна до 1974 року, потім була Тирсіна Віра Дмитрівна до 2005 року, а з 2005 року Гиршкан Аліна Григорівна.

З 1992 року дошкільний навчальний заклад був переданий на баланс Мамалигівської сільської ради.

На даний час в дошкільному навчальному закладі функціонують дві групи: I група – 20 дітей, II група – 26 дітей.

Сьогодні у дошкільному закладі працюють талановиті і досвідчені педагоги, які створюють для дітей такий розвивальний простір, в якому їм затишно, радісно, зручно і цікаво. Тут вони можуть розвивати власні здібності й відчують себе потрібними, де в центрі уваги кожна особистість.

МАРШИНЕЦЬКИЙ НВК

Перші відомості про освітянський заклад у селі Маршинці відносяться до 1896 року. Це була школа грамоти (початкова форма навчання). Вона розміщувалась у найманій на кошти громади епархіальної ради хаті, дуже незручній. У тому році в ній навчався 71 учень, але випуску не було.

Школа (народне училище) в селі збудована у 1899 році та відкрита 15 листопада того ж року. Вона знаходилась у власному будинку з не випалюваної цегли, була місткою, але студеною. Вчительська квартира складалася з двох кімнат та кухні з коморою. У 1910 році школа стала двокомплектною.

Дуже добрий відгук залишив у звіті повітовий інспектор – екзаменатор у травні 1913 року. Він писав, «що школа утримується в чистоті, охайно, зовнішній вигляд учнів справляє приємне враження, видно піклування та поботу вчительок».

У 1918 році в селі відкрили початкову школу, в якій навчалися 4 класи, а потім 7. Першими вчителями були Нагорний, Кожокару та його дружина. Основними предметами були читання, письмо, математика, релігія, малювання та гімнастика. Після війни в селі діяла початкова школа в старій будівлі школи. У 1948 році школу реформовано у семирічну, а з 1961 –го у восьмирічну.

1 вересня 1985 року відкрила свої двері нова триповерхова споруда восьмирічної школи. Тоді директором школи був Микола Іванович Калістрок, який доклав чимало зусиль для будівництва навчального закладу. Вперше, за багато років, діти села мали змогу навчатися лише в одну зміну.

1991 року створена загальноосвітня школа I-III ступенів з румунською мовою навчання, а з 2010 року школа разом з дитячим садком утворює навчально-виховний комплекс.

Педагогічний колектив постійно працює над удосконаленням навчально-виховного процесу, застосуванням нових методів навчання і виховання згідно

сучасної педагогічної науки. Значна уваги приділяється формуванню національної самосвідомості учнів, політичної культури, виховання суспільної активності, а також над створенням умов для творчого розвитку дітей на основі варіативних планів і програм. Працівники навчального закладу беруть активну участь у всіх номінаціях районного та обласного конкурсу «Учитель року» та займають призові місця. Для школи стало доброю традицією проводити підсумкове свято, присвячене закінченню навчального року, на якому не залишається поза увагою жоден працівник, жоден учень.

НЕСВОЯНСЬКИЙ НВК

Відомості про рік заснування школи різняться. У звіті 1911 року говориться, що школа почала працювати 1 жовтня 1910 року у найманому тинькованому та зручному домі. При ній існувала однокімнатна вчительська квартира з кухнею. У повідомленні 1913 року виникнення школи визначено 1909 роком. Приміщення теж вже помінялося – це власний цегляний будинок, для вчителя – двокімнатна квартира з кухнею. З наочних посібників відмічено 1 глобус, 3 атласи, 1 мапа, 20 прорисів, арифметичний ящик – 1, аршин – 1, метр – 1, й інші – 20 шт. Поведінка учнів оцінена як задовільна, відвідування школи – акуратне. Із наявних потреб занотована будівля школи. (Її збудували, мабуть, у 1912 році). Почесним попечителем школи перебував Дмитро Єгорович Мартус. Вчительський колектив складався із законоучителя Володимира Аввакумовича Сеулена, вчительки Соломонії Гаврилівни Кирилович та вчителя співу Івана Олексійовича Нагрудного.

У 1913 році, крім нової шкільної оселі, відмічено, що народне училище володіло 242 кв.саж.землі. Навчальний рік закінчився 15 травня, а розпочався 15 вересня. У церковному хорі співало 16 учнів. У графі «потреби» вже ніхто не відмічав необхідність шкільної будівлі, а лише потребу в ремонті пічок. У тому ж році з'явилася нова вчителька – Олімпіада Іванівна Ясинська.

Дані про кількість учнів обмежена: 1910/1911 – 40 учнів; 1911/1912 – 75 учнів; 1912/1913 – 60 учнів.

Наприкінці 1918 року Буковина стала складовою частиною Румунії. Після заворушень, життя в Хотинському повіті поверталось до мирного шляху. Школа перейшла на румунську мову викладання, що значно покращило розуміння дітьми навчальних предметів. Згідно перепису, в селі налічувалось 591 дітей шкільного віку, з них 301 хлопчиків та 290 дівчат. До школи були записані 194 дітей, 141 хлопчиків та 53 дівчат. Школу ж відвідували 175 дітей (129 хлопчиків та 46 дівчат), тобто 30%. Вчителями були: Мунтяну Георгій, Вержак Феодосі, Рашковська Ніна, Фоля Георгій. Однією з найважчих проблем освіти села було слабе відвідування школи. Основна причина його – тяжке становище селян. Утримати сина чи доньку у школі спромагався не кожний сем'янин.

У 30-х роках директором та вчителем працювали Ільєвська Марія та Йордан Мандіка.

У 1940 році в наш край прийшли радянські війська, а з ними – і нові вчителі. В цьому році була добудована ще одна класна кімната в школі.

У 50-60-х роках в школі працювали такі вчителі: Топорець Лазер – директор (1944-1987), Топорець Ольга, Іванович Василь, Іванович Зоя, Марандюк Раїса, Фока Констянтин, Танас Анатолій, Танас Ніна.

У 1978 році була відкрита нова двохповерхова, восьмирічна школа (наповнюваність 330 учнів) з румунською мовою навчання, а з 1990 року реорганізована у загальноосвітню школу І-ІІІ ступенів.

У 80-90-х роках в Несвоянській ЗОШ І-ІІІ ступенів працювали: Чубрей О.І.(директор 1987-1989), Кітар Є. І.(директор 1989-2009), Мунтян В. С., Мунтян С.П., Григораш М. І., Топоревська Н. Д., Неніце Ф. Ф., Неніце Л. В., Маерян Г.Ф., Бордейний В. Я., Пасер З.П., Каба В.І., Нагрудна Т.В., Дамян В.М., Урсакій В.Ф.

ДНЗ с.НЕСВОЯ

У закладі існує своя маленька історія, яку добре знають працівники й вихованці дитячого садочка. В ній розповідається про те, що затишний і сонячний, незалежно від примх погоди, дошкільний навчальний заклад с.Несвоя привітно зустрів своїх перших вихованців 2 січня 1980 року. Малята отримали щедрий подарунок : світлі й затишні, як у рідній домівці, кімнати; великі, добре оснащені зали для спортивних та музичних занять; медичний кабінет, зручні кабінети, просторі групи. Засновником закладу був колгосп «60 років Великому жовтню» на чолі з Мельничуком Михайлом Васильовичем. Функціонували на той час 3 групи, в них виховувались 80 дітей. Вихованцями закладу також були діти сусіднього села Балківці. Колгосп організував перевезення дітей з села Балківці на автобусі. Вихованням та навчанням дітей займалися 7 педагогів. Першим завідувачем дошкільного закладу була Сандук Лідія Сергіївна до 2000 року.

З 1992 року дошкільний навчальний заклад був переданий на баланс Несвоянської сільської ради.

З 1993 по 2012 рік заклад працював в сезонному режимі.

З 1 січня 2014 року заклад перейшов на баланс відділу освіти Новоселицької райдержадміністрації.

З 1 січня 2016 року дошкільний навчальний заклад знаходиться на балансі Мамалигівської сільської ради.

На даний час в дошкільному навчальному закладі функціонують дві групи: І група – 18 дітей, ІІ група – 15 дітей.

Сьогодні у дошкільному закладі працюють талановиті і досвідчені педагоги, які створюють для дітей такий розвивальний простір, в якому їм затишно, радісно, зручно і цікаво. Тут вони можуть розвивати власні здібності й відчують себе потрібними, де в центрі уваги кожна особистість.

ОСТРИЦЬКА ЗОШ

Острицька школа була заснована Магальською сільською радою народних депутатів і вперше згадується в 1868 році. У селі проживало 1949 чоловік. У школі навчались 300 учнів (160 хлопців та 140 дівчат). Національний склад учнів був таким: 297 румунів та 3 німців.

У 1904 році школа діяла за 5-ти класною системою. З 409 дітей шкільного віку школу відвідували 342 учнів (183 хлопців та 159 дівчат). Національний склад учнів був таким: 329 румунів та 13 німців. В той час викладали такі вчителі: Душко Микола, Кудла Дмитро, Кудла Емілія, Кантемир Аспасія, Дашкевич Іларіон.

26 липня 1924 році був прийнятий Закон про початкову та середню освіту згідно якого впродовж 5 років передбачалось введення обов'язкового 7-ми річного турміну навчання. Острицька школа перейшла на румунську мову викладання.

У 1969 році школа була добудована, був побудований другий поверх. За весь цей період в школі працювали 10 директорів. Першим директором був Пепінеску, другим був Кожокар, третім Требич, потім Аксаній, Федоровський, Малатинський Є.К., Воронка О.І., Єремій М.Г., Биндю І.Л., а з 1997 року Аксаній М.І. З 1997 року Острицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів.

ПОДВІРНЕНСЬКА ЗОШ

Подвірненська ЗОШ І-ІІІ ступенів – це сучасний навчальний заклад, який існує на синтезі традицій класичної школи та інновацій сучасної педагогіки.

Рік заснування школи (двокласної) п'ятикласної – 1886. У 1910 році вона стала двокомплектною. Оселя школи кам'яна. При ній знаходилась двокімнатна квартира з кухнею для вчителя. Як відмічав повітовий інспектор у 1911 році, за весь час існування в ній навчався 551 учень, з них закінчили школу - 80 (69 хлопців та 11 дівчат), залишив школу 471 учень. Навчальний рік починався 17 вересня. Було 165 навчальних днів. Учительський колектив складався з законоучителя Дмитра Гнатовича Ватрича (до нього цю посаду обіймав І.Самсонов), учителя Олексія Карповича Жолонковського, вчительки Ольги Дмитрівни Жолонковської, Антона Васильовича Сороковського.

Був організований хор, у якому під керівництвом Івана Степановича Руснака співали 34 учні. Шкільна бібліотека була відкрита на кошти почесної піклувальниці Олени Георгіївни Лисовської-Мартос. Вона налічувала 16 книг для дорослих та 462 примірники для дітей. У школі було зареєстровано 146 наочних посібників. При інспектуванні стану викладання релігії навесні 1914 року відзначалось, що отець Дмитро Ватрич добре справляється зі своїми обов'язками

У післявоєнний період 50-х років школа була семирічною. У 60-ті – 10 річною, на рубежі 50 – 60 рр. – 8 річною.

В кінці 50-х років було відкрито школу-інтернат, де навчалися діти із сіл Новоселицького району. Рік відкриття середньої школи – 1956

Рік побудови типового приміщення – 1968.

З 1968 результатом роботи школи є глибокі знання учнів, помножені на високу духовність кожного випускника. Якої б галузі людської діяльності ми не торкнулися, у кожній серед кращих знайдемо тих, кому путівку в життя дала наша школа. Маленький острівець дитинства на карті рідного села – це наша школа, яка ошатною, по-родинному затишною зустрічає усіх, хто в ній навчається і навчає, для кого дорога від шкільного порогу стала дорогою мрій з дитинства у життя.

ДНЗ «КОЛОСОЧОК» с.ПОДВІРНЕ

Дошкільний навчальний заклад «Колосочок» села Подвірне побудовано колгоспом імені Суворова. Свою діяльність заклад розпочав у 1987 році.

Перша завідувача закладу Мамаєвська Марія Семенівна самовіддано працювала над створенням матеріально-технічної бази закладу, завжди була в авангарді нових педагогічних результативних підходів спрямованих на розвиток, навчання та виховання дітей.

Славні традиції закладу з 1994 року продовжила Здерчук Людмила Іванівна – виважений, толерантний педагог, яка піклувалась про забезпечення належного рівня навчально-виховної діяльності з дітьми, створення гарного мікроклімату в колективі.

З 2006 року дошкільний навчальний заклад очолює Дубчак Світлана Василівна. З приходом на посаду завідуючої Дубчак С. В. дошкільний заклад примножив свої традиції.

У ДНЗ функціонує 4 групи. Всі діти дошкільного віку з 1,5 року відвідують ДНЗ. Нині дошкільний заклад відвідують 64 дитини. Потужність закладу – 105 місць.

Пріоритетний напрямок роботи ДНЗ «Формування основ безпеки життєдіяльності дошкільників».

У закладі працює висококваліфікований, згуртований, дружній колектив, що налічує 24 працівники, які забезпечують всі умови для гармонійного розвитку дитини у сучасному суспільстві. Завдяки плідній співпраці керівника, колективу та батьків дошкільний навчальний заклад має прекрасний естетичний вигляд, заслужено користується авторитетом серед мешканців села Подвірне.

Завдяки психологічному комфорту, створеному теплими серцями та лагідними руками працівників садка, діти виростають здоровими, бадьорими, компетентними для подальшого життя, адже, виховання міцного, фізично підготовленого підростаючого покоління є одним з найважливіших завдань в системі національної освіти.

ПРИПРУТСЬКИЙ НВК

Припрутську школу (Лехучени) заснували в 1892 році. Будівля була дерев'яною. У 1894 році у 2-х класах навчались 114 учнів (61 хлопчик і 53 дівчини). Вчителі викладали німецькою (як і у всіх школах австрійської частини району). Учні за національністю було: німців – 5, румунів – 102, українців – 7; по конфесіях: римокатоликів – 3, греко-католиків – 7, греко-ортодоксів – 102, іудеїв – 2.

У 1904 році число учнів збільшилося до 142, з яких 126 румунів.

У 1922-1927 роках до дерев'яної будівлі селяни своїми силами добудували цегляне приміщення. Це була початкова школа.

Велику увагу вчителі приділяли трудовому навчанню. Уроки проводилися у майстернях. Також велика увага приділялась урокам релігії.

Семирічною стала після війни, а в 50-х роках стала Припрутською ЗОШ I-II ступенів (8 класів). З 1990 року стала Припрутською ЗОШ I-II ступенів (9 класів) У Припрутті з уст в уста передається легенда про заснування в радянські часи школи з молдавською мовою навчання, а з 1989 року – румунська мова навчання.

Новий корпус був збудований в 1975 році і приєднаний до старої будівлі. З 1960-1961 до 2000 року випустилося 1246 учнів.

В 2005 році в Припрутській ЗОШ I-II ст. навчалось 161 учень.

З 2010 року будівля старого корпусу була в аварійному стані і знесена в 2012 році.

З 01 жовтня 2010 року Припрутська ЗОШ I-II ст. була реорганізована в Припрутський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад Припрутської сільської ради, Новоселицького району Чернівецької області». Була відкрита одна група дошкільного підрозділу – 13 дітей.

В 2015 році була відкрита ще одна група – 22 дитини.

На 01 вересня 2017 року в Припрутському НВК навчатимуться 75 учнів та виховуватимуться 37 дітей дошкільного віку (потребують місць 16 дітей).

РИНГАЦЬКИЙ НВК

Першу школу в селі Рингач було відкрито ще в 1904 році як дяківську школу в період правління румунських бояр. Школа знаходилася у так званій «Тетяниній хаті» (нині обійстя Унгуряна Олександра Спиридоновича). Вчив тоді дітей місцевий дяк Цинтул.

В період Першої світової війни школа не працювала, так як недалеко від села проходила лінія бойових дій.

У 1918 році місцева пані подарувала свою стару хату для навчання дітей. І тоді вже відкривається початкова школа. Дітей вчили румунською мовою. Всі уроки починалися з «Отче наш» румунською мовою. Але до школи ходили не всі діти шкільного віку. Першою вчителькою, прізвище якої збереглося для історії, стала Спатарь Лідія Василівна. Пізніше дітей навчали Колачковська Євгенія Іванівна, дружина місцевого священника, та Клімов Микола. За незнання уроку або непослух дітей карали: били різкою або лінійкою.

З 1926 по 1939 рік школу с.Рингач очолював Бадіу Іван Георгійович. Його донька, В.Г.Чубрей, жителька сусіднього села Динівці, записала спогади свого батька і передала багато безцінних матеріалів до шкільного музею.

До 1935 року в селі була тільки початкова школа, а після 1935 року вийшов указ про обов'язкове відвідування школи всіма дітьми. Тоді відкрили 5- 7-й класи. Хто не ходив до школи, платив штраф.

У 1939 році у румунській школі почали вивчати український алфавіт.

В 1940 році з приходом радянської влади в школі почали викладати українською мовою. В цей період у школі працювали: Щурова Наталя Антонівна, Білецький, Спатарь Іван Васильович, Спатарь Поліна Михайлівна.

6 липня 1941 року село було знову окуповане румунами, і навчання знову перейшло на румунську мову, а вчителів Щурову Н.А. та Білецького відправили до в'язниці у місто Хотин, а потім у заслання.

З 1944 року, після приходу радянської влади знову почалося навчання українською мовою. До школи прийшла працювати Віра Григорівна Іванова, повернулася із заслання Наталя Антонівна Щурова. Першими зараховували до школи переростків. Діти вчилися в приміщенні панської хати, а також у будинку, який збудувала Євгенія Колачковська (нині будинок Мельничук Дарії Олександрівни).

У 1958 році збудували нове приміщення школи. Директором був Ходзіцький Петро Петрович.

У 1980 році відкрили нову школу (теперішню).

Семирічна школа існувала з 1947 по 1957 роки.

Восьмирічна школа – з 1957 по 1986 –й роки.

Дев'ятирічна школа існувала з 1986 по 1990 рр.

Середня школа проіснувала один навчальний рік – 1991 – 1992 –й.

З 1993 по 1997-й рр. школа носила назву неповної середньої.

З 2005 року школа реорганізована в навчально – виховний комплекс «загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад». Школа – комплекс допомагає вирішити питання безперервності освіти, дає можливість якісно підготувати дітей 4-6 років до навчання у школі.

Нині в школі працює 20 педагогів. З них :спеціалістів вищої категорії – 11, І категорії – 1, II категорії – 2, спеціалістів – 6.

РІДКІВСЬКА ЗОШ

Раранча. Рідківка. Рідківці. Більш ніж 200 річна історія села тісно переплелася з персоналіями, з людиною, її потребами, її здібностями, її місцем в суспільстві. Як, і більшість буковинських сіл воно не було осторонь всіх європейських подій XVII - XX ст. В ті далекі часи все виховання та навчання було зосереджено в родині. Саме звідси бере свої коріння наша освіченість. Про минуле з часів Молдавського князівства дуже мало даних в архівах області, більше їх є з часів Австрійської імперії, яка прийшла на наші землі у 1774 році.

З приходом нової влади на наші землі прийшли нові, цивілізованіші європейські підходи до народної освіти, про що свідчать згадки про заснування в селі Раранча в 1788 році народної школи, однієї з десяти перших. Ці кроки відображали тодішню політику в галузі освіти правлячої цесареві (імператриці) Марії-Терезії, а згодом її сина Йосипа II, дії яких сприяли поширенню на Буковині закону про обов'язковість навчання дітей. Про те, що рідківчани ще в ті часи хотіли бути свідомими всіх подій свідчить той факт, що в 1880 році в селі «Руська бесіда» відкрила першу на Буковині хату-читальню.

Для організації навчання сільських дітей австрійська влада разом з сільською громадою у 90-х роках XIX ст. в центрі села Раранча будує приміщення нової школи. По завершенні будівництва школи новим директором був призначений знаний на Буковині педагог Іван Ярошинський, а через певний час в наше село прийшла на роботу його дочка відома буковинська письменниця Євгенія Ярошинська.

Після I світової війни на Буковину прийшла королівська Румунія

У 30 - х р.р. у селі запрацював дитячий садок.

Після Другої світової війни на Буковину прийшла радянська влада. За період Великої Вітчизняної Війни приміщення школи збереглося і тому в 1944 році вона почала працювати. Спочатку 7-річна, згодом 8-річна, а в кінці 50 - х р.р., як середня школа – працювала в дві зміни.

В радянські часи, приблизно до початку 70-х років в селі працювала початкова школа на куті Круглиця. Вона була 2 – змінною, 4 – класною з найбільшим наповненням класу 18 чол.

У 1973 р. після закриття в селі Рідківського сільськогосподарського технікуму бухгалтерського обліку його корпуси були передані школі. Комплекс цих приміщень оточений невеликим парком, який має статус «Пам'ятки садово-паркової архітектури місцевого значення». Він заснований приблизно в 1898 р. тодішнім власником маєтку поляком Шлейденом, який завіз із Польщі, Румунії, Австрії саджанці цінних хвойних та листяних порід дерев.

У радянські часи директорами школи були: Свічканьова Таїса Максимівна, Соловійов Павло Степанович, Бичков Григорій Михайлович, Міхно Борис Олександрович, Анісімова Тетяна Дмитрівна, Боянецький Іван Афанасійович, Смирнова Алла Олексіївна, Панівський Іван Григорович, Чебан Сергій Арсенійович, Гулик Єва Михайлівна, Макаренко Дмитро Юрійович. В часи незалежності України 24 роки директором школи був Ротар В'ячеслав Петрович, з 2014 року директором школи є Морараш Василина Василівна.

Багато вихідців з села стали вчителями, науковцями, військовими, лікарями, інженерами, і скрізь, де б вони не працювали і працюють – вони гідно репрезентують своє село, прославляючи його добрими справами.

У 2010 році розпочато будівництво нової будівлі Рідківської школи.

ДНЗ №1 с.РІДКІВЦІ

Історія дитячого садочка розпочалася ще в 60-х роках, саме тоді постало питання про необхідність створення цілодобового дитячого садка для дітей колгоспників, а тодішній голова колгоспу «Пам'ять Ілліча» Р. А. Литвинюк підтримав ініціативу і морально, і матеріально. В квітні 1968 року маленькі мешканці переступили поріг дитячого садка, який знаходиться у мальовничому куточку села. Його оточують вічнозелені ялинки, липи та каштани, казкова природа лісу, і тому тоді йому дали назву «Сонечко». Приємно переступати поріг оселі, де тебе зустрічають лагідною, променистою посмішкою. Саме такою і була на той час завідувача дитячого садка Сіма Степанівна Максимюк, ветеран Великої Вітчизняної Війни. За 2 роки вона приклала багато знань, вмінь і енергії, щоб дитячий садок став справжньою другою домівкою для дошкільнят.

В наступних роках керівниками працювали: Гаврилюк Зінаїда – 2 роки; Адамович Марія Миколаївна – 5 років.

З 1968 року розпочала свою трудову діяльність вихователь Брензан Людмила Олександрівна, яка в 1977 році була призначена завідуючою. В 1977 році знов повернулася до дитсадка вже на посаду завідуючої. Талановита, мудра, вона об'єднувала навколо себе колектив понад 20 років.

У березні 1997 році естафету прийняв новий керівник – молода та завзята, Акімова Людмила Григорівна, яка очолює дитячий садок по сьогоднішній день.

У 1992 році дитячий садок було передано колгоспом на баланс Рідківської сільської ради, яку і досі очолює незмінний сільський голова Корнецький Василь Іванович.

Завжди відчувалася турбота і підтримка сільського голови, депутатів та батьків що допомагало дошкільному закладу змінитися: стали виконуватись ремонтні капітальні роботи, завдяки газифікації котельні, заклад працює повний рік; проведено водопостачання та відновлено водовідвід; оновлено обладнання на харчоблоці та пральні; в групах з'явилися нові меблі та іграшки, оновлена матеріально-технічна база. За останні 10 років проведено ремонт усіх приміщень закладу, неодноразово ремонтувалися групи, харчоблок, котельня; забезпечено комп'ютерною технікою та підключено до мережі Інтернет.

У 2009 році відкрито третю групу. Щороку заклад відвідує понад 70 дітей.

Щороку більш як 20 дітей йдуть добре підготовленими до школи.

Вже майже 50 років колектив дитсадочка наповнює життя кожної дитини світлом добра й ласки, духовно виховує, звеличує особистість дитини, допомагає розквітнути діточкам всіма кольорами веселки, закладає фундамент великих людських починань...

ДНЗ №2 с.РІДКІВЦІ

Заклад було засновано 22 грудня 1969р. Розраховано на 2 групи – 45 місць, групи різновікові, від 1-5 років, від 5-7 років. Протягом всіх років шляхом добудови приміщень в дошкільному закладі у 1989 р. відкрилась додаткова група на 20 місць, та шляхом реконструкції приміщень у грудні 2015р. відкрилась ще одна додаткова група на 20 місць. На даний час в закладі функціонує 4 групи, яких виховується 96

діток: молодша група – 22 дітей, середня група Б – 22 дітей, середня група А – 21 дітей, старша група – 31 дітей.

Очолює колектив завідувач Мехно Ніна Василівна з педагогічним стажем – 44 роки, із них керівного 32 роки.

Про навчання та виховання дітей турбуються 22 працівники: з них 8 вихователів, музичний керівник, медична сестра, 13 працівників обслуговуючого персоналу, які з великою відповідальністю ставляться до свого головного обов'язку: виховати здорову, гармонійно розвинену особистість.

Дошкільний навчальний заклад працює за пріоритетним напрямком «Музично-естетичне виховання» - це виховання любові і інтересу до музики.

РОКИТНЕНСЬКА ЗОШ

Розвиток освіти в селі Рокитне має глибокі коріння і бере початок ще з ХІХ століття. Тоді, коли в Рокитне діяла церковно-парафіяльна школа. Дітей навчали піп, дяк та три вчителі. Навчались читати, писати, арифметики. Головним предметом в церковноприходській школі вважався "Закон Божий".

1 вересня 1916 р. школа змінила своє приміщення. У школі панувала сувора дисципліна, використовувалась жорстока міра покарання - різки.

З перших років Радянської влади поліпшувались умови викладання в навчально-освітніх закладах. Протягом 1920-1922 рр. Церковно парафіяльна школа перетворено в чотирирічну школу.

З 1946-1963 рр. приміщення школи змінювалось декілька разів, спочатку було дома в людей, потім в будинку молитви, пізніше в старому будинку культури.

В 1960 р. почали будувати нове приміщення для нової школи.

В 1963 р. була відкрита типова восьмирічна школа. Приміщення в якій було двоповерхове.

У школі діяв виробничий комбінат: для хлопців-машинна та тракторна справа, для дівчат-швейна справа. В Школі нараховувалось на той час 1200 учнів. В Рокитненській школі на той час були добре обладнані кабінети: фізичний, хімічний, медичний. Молодші класи навчалися в іншому приміщенні, а для нульового класу зручний блок (навчальна кімната, ігрова кімната, кімната для відпочинку).

За час існування нашої школи директорами були – Полянський Леонід Константинович, Білик Василь Павлович, Белоус Пентелей Петрович, Мельник Василь Георгійович, Фока Константин Іванович, Журат Федір Іванович, Петрович Миколай Петрович, Кирилюк Ілля Іванович, Попов Микола Георгійович, Ткач Іван Володимирович та Цуркан Алла Олексіївна, яка очолює Рокитненську ЗОШ на сучасному етапі.

ДНЗ «МУГУРЕЛ» с.РОКИТНЕ

Дошкільний навчальний заклад села Рокитне (розташований по вулиці Головній, 16) заснований в 1970 році на площі 0,33 га. В садочку працювало 3 групи, виховувались 85 дітей.

В 2000 році дошкільний навчальний заклад переведений на сезонний режим.

В 2009 році заклад переведений на баланс відділу освіти Новоселицької районної державної адміністрації.

Сьогодні дошкільною освітою охоплені 47 дітей. Працюють 2 групи.

Очолює дошкільний навчальний заклад завідувач Присняк Марія Леонтіївна.

СЛОБІДСЬКИЙ НВК

Село Слобода розташоване на берегах річки Рокитна, за 7 кілометрів від районного центру — м. Новоселиця. Село було засноване у 1780 році вільними селянами. За австрійського періоду школи були розміщені по хатах.

У 1862 році у селі Слобода була заснована перша народна школа-дяківка. Першим вчителем був дяк на прізвище Ведмідь. Так як було багато дітей, школа працювала в дві зміни: молодші учні навчалися в першу зміну, а старші в другу. Навчання в школі проходило на рідній мові. Щороку в школі відбувалось вшанування пам'яті Т.Шевченка. Наприкінці ХІХ століття першими учнями які, закінчили школу і продовжили навчання, були Бурдейний і Товмацький. Вони вступили до вчительської семінарії Чернівців і обидва стали вчителями. Перший з них Бурдейний був після Першої світової війни директором школи в Слободі, а другий загинув в тій самій війні на фронті. Школа пробудила і підняла у слобідських селян національну і соціальну свідомість. Про це свідчить те, що в 1890 році було відкрито першу читальню на Буковині, філіал «Руської бесіди». В селі було організовано й відкрито кооператив, який в той час називали «ферайною».

У 1891 році в селі відкривається 4- класна народна школа.

У 1913 році розпочалося будівництво двоповерхової школи, але коли розпочалася перша світова війна (1914 р.) її розібрали. Після закінчення Першої світової війни з приходом Румунії школу розпочали відбудовувати. У 1927 році частина її корпусу діяла. Мова на якій викладалися предмети була румунською, хоча населення села розмовляли на українській мові. Директора, який відстоював права українських меншин, було звільнено. Новим директором призначено уродженця с.Шубранець Матейчука Дмитра. Закінчили будівництво школи в середині 30-х років ХХ ст. Почала працювати школа на рідній українській мові. Організувався учительський колектив, який складався з тутешньої інтелігенції. Всіх дітей шкільного віку охоплено навчанням.

1957 р.— завершено будівництво середнього корпусу, а третій корпус було збудовано у 1977 р.

Директори школи:

- 1950-1954 рр.-Храпчинський Микола Іванович
- 1954-1955рр. -Вовчук Володимир Степанович
- 1955-1957рр. -Бичко Григорій Михайлович
- 1957-1975 рр.-Сідоренко Володимир Михайлович
- 1975-1981рр.- Лещук Володимир Трохимович
- 1981-1988 рр.-Бумбак Орест Несторович
- 1988-2000рр.- Савчук Прохіра Вас
- З 2000р-. Коляско Тамара Іванівна

3 жовтня 2005 р. відбулася реорганізація школи в навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній - навчальний заклад—дошкільний навчальний заклад».

СТАЛЬНІВЕЦЬКИЙ НВК

Школа в селі заснована у 1864 році як парафіяльна, а згодом перейшла під відомство училищної ради і земства. Приміщення школи знаходилось у власному кам'яному будинку. Квартира для вчителя була двокімнатною. Перші відомості про стан справ у школі отримані з 1905 р.

Аналіз архівних джерел свідчить, що румунський період у розвитку освіти у селі, незважаючи на певні недоліки, слабке відвідування, нестача коштів був кроком вперед у порівнянні з минулими етапами. Обов'язковість 7- річного навчання залучила до школи набагато більше дітей, ніж раніше. Наприклад, в селі у 1908 році було 72 учні і 2 вчителі, а в 1929 році – 139 учнів та 3 вчителі.

За роки радянзації була проведена велика робота в галузях освіти та культури. Ця робота приходила в умовах подолання цілого ряду труднощів та недоліків: слабкою була матеріально-технічна база школи, бракувало кваліфікованих кадрів, відставала методична робота з учителями, шкідливо позначалась практика адміністративного командування.

Незважаючи на величезні труднощі, ліквідація неписьменності тривала. На кінець 1960 р. цю роботу, в основному, було завершено.

У 1971р. в селі була побудована нова школа з їдальнею та спортивним залом. За повоєнний період зростала кількість учнів, яка залежала не тільки від якості роботи вчительського корпусу, але й від стану народонаселення.

В 70 -80-ті роки в практику роботи увійшло проведення «ленінських уроків», «уроків мужності», походів по місцях революції, бойової та трудової слави радянського народу, зльотів солдатських матерів, конкурсів політичної пісні тощо.

Результати роботи педагогічного колективу Стальнівецького НВК втілений у наших випускниках. За півстоліття повоєнного розвитку освіти у селі їх було багато.

Село гордиться більшістю своїх випускників, але особливою шаную користуються:

- Андрицькій Ф.І. – полковник у відставці, член спілки адвокатів Чернівецької обл.
- Балан Г.А. – кандидат медичних наук
- Балан Н.А. – кандидат медичних наук
- Барбакарь Н.В. – кандидат біологічних наук
- Голбан В.М. – прокурор м. Кишинів.
- Григоришин С.І. – кандидат історичних наук
- Жерновой Г.Я. – доктор філологічних наук
- Дутка М.А. – кандидат медичних наук
- Зайцев І. М. – полковник УМВС в Чернівецькій області
- Чеботар А.М. – доктор медичних наук
- Чуравин В.О. – генерал у відставці.

ДНЗ с.СТАЛЬНІВЦІ

ДНЗ с.Стальнівці не відомо коли був зареєстрований але в 1946 році він вже існував. Розташований у пристосованому приміщенні функціонували 3 групи де виховувались понад сто дітей, побудований за кошти колишнього колгоспа «Большевик». Першою завідуючою закладом була Смоленінова Надія Моїсеївна.

Весь педагогічний персонал садочка був без фахової освіти. В 1971 році садочок перемістили в приміщення старої школи. Функціонували тоді 3 різновікові групи з наповненістю понад 30 діточок в групі. З дітьми працювали вихователі які мали дошкільну освіту: Михайлишен Ніна Кирілівна, Марш Лідія Пентелеївна.

В 1973 завідувачем дошкільним закладом працювала Міцней Марія Олексіївна. Починаючи з 1992 року садочок перейшов на баланс сільської ради, почалося скорочення груп з 3 до 2.

В 1996 році і за аварійного стану будівлі садочок перемістили в іншу стару будівлю – колишній боярський маєток. Через відсутність теплопостачання - заклад перейшов на сезонний режим роботи та була скорочена ще одна група та персонал.

В 2000 році на посаді завідувача закладу була призначена Пожар Марія Георгіївна.

В 2012 році ДНЗ перетворили на дошкільний підрозділ Стальнівецького НВК.

В серпні 2013 році заклад одержав своє друге народження. Заклад був переведений в відремонтованій пристосований будинок біля школи. Були придбані нові меблі, посуд, м'який інвентар, іграшки, телевізор, комп'ютер.

Та основну роль в усіх справах відіграв маленький колектив працівників ДНЗ та батьки що власними силами виконував роботи, які були під силу: облаштували майданчики, групові приміщення; збудували огорожу. Завжди нам в усьому допомагали добрі люди, які не були байдужими і сторонніми спостерігачами. Але до такої співпраці треба було йти довгі роки. Лише коли колектив зарекомендував себе монолітним, трудолюбивим, старанним - нам пішли на зустріч. Адже, вкладаючи значні кошти, добродійник повинен бути впевненим у тому, що вони правильно використовуються.

В 2016 році дошкільний підрозділ Стальнівецького НВК знов перетворили на ДНЗ. Діти забезпечені майже усім необхідним, дякуючи безпосередній участі, власнику закладу - Мамалигівській сільській раді та батькам.

На черзі - ремонтні роботи для відкриття другої групи.

СТРОЇНЕЦЬКИЙ НВК

Строїнецька однокласна земська школа була відкрита 23 вересня 1913 року. На навчання одразу поступило приблизно 40 дітей. Повітовий інспектор, який уже навесні перевіряв школу, відмітив, що учні відвідують школу добре. Школа була розташована в будинку священика Никодима Петранича, який і служив там за вчителем.

За словами старожилів в 40-х роках Строїнецька школа була 4-річною. Але були всього 2 класні приміщення. Тому уроки проводили в одному приміщенні одночасно два класи. Об'єднували 1 з 3 класом та 2 з 4. Парти були довгими і сиділи по декілька учнів за однією партою.

До сучасної будівлі школа повністю перейшла в 1977 році. Директором тоді був Лисий Михайло Терентійович. У будівництві нової будівлі брали участь всі старшокласники та вчителі.

Строїнецька школа декілька разів змінювала свою назву: восьмирічна загальноосвітня трудова політехнічна – до 1970 року, неповна середня школа (до 1989 року), Строїнецька ЗОШ I-II ступенів, а з 14 грудня 2005 року – Строїнецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад».

1 серпня 2006 року у закладі відкрилася ще одна група дошкільнят молодшого віку.

ТАРАСОВЕЦЬКА ЗОШ

Школа була заснована в с.Тарасівці в 1865 році у приватному будинку Ольги Оболенск, де працював один вчитель та кілька учнів.

У 1891 році була побудована нова школа, яка знаходиться біля старої церкви. У 1894 році почала працювати перша бібліотека, яка мала 400 книг для учнів та 235 книжок для вчителів.

Кількість учнів у 1905-1906 рр. досягла 53 (52 хлопців та 1 дівчина). До сучасної будівлі школярі перейшли в 1954 році. Найвищих кількісних показників школа досягла в 70-х роках – більше 900 учнів. Рекордна кількість випускників – 186 була у 1967 році.

Нині загальноосвітня школа I-III ступенів с. Тарасівці відома далеко за межами району. Школа росте і розвивається, впевнено рухається вперед. Класи світлі і просторі. Є класи для різних предметів, таких як англійська та французька мова, румунська мова, українська мова, фізика, математика, хімія, географія, біологія, комп'ютерний клас, музей.

У школі є багато можливостей для занять спортом. У навчальному закладі є спортзал, спортивний майданчик, футбольне поле. Діють різні спортивні секції: настільний теніс, легка атлетика, футбол, волейбол; гуртки.

Шкільні предмети викладають кваліфіковані вчителі.

ДНЗ «ФЛОРИЧКА» с.ТАРАСІВЦІ

Тарасовецький дошкільний навчальний заклад «Флорічка» був відкритий у 1979 році, як дошкільний заклад «Ромашка» Тарасовецького колгоспу «Радянський прикордонник».

У 1996 дошкільний заклад було передано у підпорядкування Новоселицького відділу освіти (був підпорядкований до 2002 року).

На даний час дошкільний навчальний заклад «Флорічка» підпорядковується Тарасовецький сільській раді (голова сільської ради - Кохал Ігор Володимирович).

Проектна потужність дошкільного закладу розрахована на 81 місце.

У ДНЗ «Флорічка» функціонує 4 групи для дітей дошкільного віку, які укомплектовані згідно віку дітей. У I молодшої групи виховується – 32 дітей, II молодшої групи – 32 дітей, середньої групи – 35 дітей, старшої групи – 35 дітей.

На сьогодні у дошкільному закладі виховуються 134 дітей. із них 5 – річного віку - 35 дітей. Відсоток охоплення дітей 5 річного віку становить 90%.

Загальна кількість дітей по населеному пункту (від 0 до 6 років) складає 235 дітей. Показник охоплення дітей дошкільного віку по населеному пункту складає – 88%. Очолює ДНЗ «Флорічка» Келя Олена Василівна, педагог з вищою дошкільною освітою, стаж роботи 21 років.

Про щоденну організацію життєдіяльності вихованців. їхнє раціональне і збалансоване харчування піклуються 32 працівників. Із них 10 педагогічних працівників (9 завідувача, музичний керівник і 8 вихователів) та 20 працівників обслуговуючого персоналу.

Організація трудової діяльності з дітьми дошкільного віку».

У своїй роботі педагогічний колектив активно використовує інноваційні педагогічні технології, що дає змогу урізноманітнити освітній процес в ДНЗ, зробити його цікавим для дітей, педагогів та батьків, які є повноправними учасниками освітнього процесу в нашому дошкільному закладі

ТОПОРІВСЬКА ЗОШ

Цей мальовничий куточок Буковинського краю розташований на лівому березі річки Прут за 34 км. від м. Новоселиця та за 18 км. від м. Чернівці.

Топорівці – одне з найкрасивіших сіл району. Воно потопає в садах; через його територію протікають чотири річки. З півдня на північ село перетинає автомагістраль Чернівці – Хотин.

Перша письмова згадка про село датується 1412 роком.

У селі діє старовинна пам'ятка архітектури – Іллінська церква, збудована в 1560 році, та новозбудована церква Святого Іллі 1914 р.

2008 рік знаменний для Топорівців, оскільки є ювілейним. 150 років минуло з того часу, як в селі було засновано першу школу (у 1858 р.)

У 1974 році була побудована нова споруда, на базі якої зараз функціонує загальноосвітня школа I-III ступенів села Топорівці.

Серед випускників Топорівської школи: Мельничук Степан Васильович – доктор фізико-математичних наук, ректор ЧНУ; Ілащук Василь Степанович – Заслужений артист України, ведучий Національного телебачення, доцент кафедри мистецтв Київської державної академії, директор Державної телерадіокомпанії; Николайчук Ольга Петрівна – Заслужений майстер спорту України з боротьби «самбо», майстер спорту з боротьби «дзюдо»; Снігур Домніка Олександрівна – член комітету радянських жінок, депутат Верховної Ради УРСР 3-ох скликань; Кожолянюк Ярослава Іванівна – доктор історичних наук, етнограф, вчитель, викладач, народознавець, заввідділом науки та публікацій музею «Україна» м.Саскатун (Канада); Марчак Юрій Михайлович – український актор, режисер, театральний діяч, директор Чернівецького муздрамтеатру ім. О. Кобилянської та багато інших.

Проблема, над якою працює школа «Особистісно зорієнтоване навчання на основі інноваційних технологій. Виховання громадянина України, носія національних цінностей».

ДНЗ «ПРОМІНЕЦЬ» с.ТОПОРІВЦІ

Дошкільний навчальний заклад "Промінець" с. Топорівці було засновано 15 жовтня 2001 року.

Відкривала дошкільний заклад у 2001 році завідувач Гаць Людмила Іванівна, яка очолює колектив ДНЗ і на даний момент.

В дошкільному закладі виховується 110 дітей, 4 групи: 1 ясельна, 3 групи дошкільного віку.

В садочку працює 28 працівників: 9 педагогів, музичний керівник, медична сестра, 18 обслуговуючий персонал.

Демократичні процеси у роботі колективу, злагожденість, атмосфера взаєморозуміння, почуття відповідальності сприяють підвищенню рівня освітньо-виховного процесу, діяльності ДНЗ у цілому.

Завдяки зусиллям колективу, батьків, сільської ради у закладі створені належні умови для повноцінного та гармонійного розвитку вихованців. Облаштовані сучасні комфортні групи для дітей, упорядковані ігрові майданчики на подвір'ї. Систематично покращується розвивальне предметно-ігрове середовище в групах.

На базі дошкільного закладу згідно плану роботи, проводяться районні семінари, методичні об'єднання. Наш заклад приймає участь в конкурсах і святах,

методичних заходах. Наш колектив неодноразово було відзначено грамотами, подяками, дипломами відділу освіти Новоселицької РДА, грамотами Департаменту освіти і науки Чернівецької ОДА.

В садочку проводиться чітка систематична робота з метою формування у дошкільників знань, умінь, навичок по всім лініям розвитку. Особлива увага звертається на інтелектуальний розвиток дитини, задоволення її пізнавальних інтересів.

Головне для колективу - створити сучасний дошкільний навчальний заклад, який відповідав би вимогам часу, виховати високоморальну, культурну, інтелектуальну особистість, яка будуватиме успішну демократичну Українську державу.

ФОРОСНЕНСЬКИЙ НВК

На території села розміщене навчально-виховний комплекс. Спочатку це була початкова школа, яка складалася з 4-х класів. Потім школа розділилась на 3 корпуси. Першою вчителькою була єврейка Ріма Семенівна. У післявоєнний період в село переїхало молоде подружжя вчителів, які викладали в школі вже кирилицею. Це були Дем'ян Лазарович і Марія Іванівна. З наших односельців першими вчителями були: Андрій Вакараш, Микола Морар, Василь Стаднічук.

Сьогодні в селі є понад 70 дітей шкільного віку. У Форосненській школі навчаються 52 учні, з с. Щербинці – 13 дітей з Форосни, з с. Жилівка – 4.

Педагогічний колектив школи складають 14 висококваліфікованих вчителів. Вчителі на своїх уроках надають всебічну допомогу дітям для того, щоб вони подолали всі перешкоди на тернистій дорозі знань, прищеплюють їм любов до рідної Батьківщини, краю, мови.

В 1984 році прийняв перших дошкільнят у свої нові просторі апартamenti двоповерховий дошкільний навчальний заклад. Декілька років із за нестачі фінансів на ремонт та обслуговування системи опалення, він діяв сезонно, а з листопада 2011 року після злиття в НВК і ремонту опалювальної системи вів діє цілодобово.

ЧЕРЛЕНІВСЬКА ЗОШ

Село Черлена-Маре було і центром навчання грамоти. Перші дані стосовно навчання в селі Черлена-Маре ми отримали з далекого 1774 року, коли під час російсько-турецької війни 1768–1774рр. за наказом головнокомандуючого П. Рум'янцева був зроблений перепис населення краю. Згідно результатів перепису в Черлені існувала школа, бо в селі записані три вчителі, звільнені від податків.

Про появу навчального закладу в селі у XIX ст. маємо дещо різні відомості. В одному документі відзначено 1874 рік, в іншому – 1894 рік.

В 1894 році у селі діяла церковно-парафіяльна школа, а також народне училище.

З 1913 році у селі існувала Земська школа.

Після закінчення Другої світової війни у селі Черленівка була відкрита радянська школа на чолі з директором Руснаком Григорієм Івановичем. Очолював він педагогічний колектив з 1946 по 1986 рік. У 1977 році бібліотечний фонд школи налічував 4973 книг.

Новий корпус сучасної школи був здан в експлуатацію у 1979 році.

У 1980 році – учні Черленівської восьмирічної школи почали навчальний рік у новому будинку школи.

На перше вересня 1981 році школа була переведена на кабінетну систему навчання. У 1990 році Черленівська восьмирічна школа стала середньою загальноосвітньою школою. На той момент школою керував Лях Віктор Григорович. З червня 1996 року школу очолює досвідчений керівник Пріску Валерій Вікторович. У школі навчається – 187 учнів. Навчальних кабінетів –11, також є майстерня, спортивна кімната, бібліотека, їдальня на 60 посадочних місць.

Навчально-виховний процес забезпечують 25 педагогічних працівників, з них мають освіту: вищу – 17, бакалавр – 1, спец. – 7. Кваліфікаційну категорію: вищу – 12 , першу – 1, другу –1, спеціаліста –11. Звання: вчителя-методиста – 4. Нагороди: нагороджено значком «Відмінник освіти України» – 1.

ДНЗ «ЗОЛОТА РИБКА» с.ЧЕРЛЕНІВКА

Дитячий навчальний заклад був заснований у 1972 році сільською радою для дітей працівників ТОВ „Нове життя” .

З 1972 по 2004 ДНЗ мав назву „Альонушка”.

У 2004 році ДНЗ був перейменований на „Анастасія”, який протягом 11 років працівники закладу сумлінно працювали або дитячий садок був найкращим і жилося малечі у ньому завжди цікаво і весело.

У 2015 році ДНЗ був перейменований на „Золота рибка”

Сьогодні в дошкільному закладі працює 2 групи-одна різновікова і одна середня (старша) група. В них виховуються та навчаються 50 дітей віком від 3 до 6(7) років.

У садку педагоги ставлять перед собою завдання: зберегти і розвинути в дитині подароване їй природою уміння радіти, дивуватися творити свій світ, а значить спостерігати, думати, порівнювати, фантазувати пізнавати не лише розумом, але і почуттями. Уся робота колективу виходить з принципу „Не зашкодь ” і спрямована на розвиток індивідуальності кожної дитини. Сподіваємося що кожен хлопчик і дівчинка збережуть теплоту спілкування радість від зустрічі з прекрасним, які вони отримують у садочку „Золота рибка” і всі їхні подальші мрії будуться.

ЧОРНІВСЬКИЙ НВК

1 вересня 1857 року в Чорнівці відкрились двері у світ знань. Це була початкова школа на 4 класи. Вона побудована завдяки старанням місцевих бояр – родини Гурмузаків. Населення села до початку ХХ ст. різко збільшилось і вже в 1905 році зі слів майбутнього письменника, батька Ірини Вільде Дмитра Яковича Макогона, який учителював в чорнівській школі у той період, «одні діти зимою вчаться за партами, а другі гріються під пічкою, чекаючи закінчення уроків» - писав Д. Макогон про навчання дітей в чорнівській школі.

Були дуже складні часи, але діти в школі навчалися завжди і при Австро-Угорщині, і при Румунії, навіть під час першої та другої світових війн. В радянські часи школу добудували і тепер мало що згадує ту австрійську школу 1857 року. Завдяки старанням дирекції школи, педагогічного колективу, батьків наша школа має непоганий вигляд, враховуючи її поважний вік.

Кажуть, що не місце прикрашає людину, а людина те місце, де вона перебуває. Це так, чорнівчани з вдячністю відгукуються про час навчання в стінах стародавньої школи. Часто проводять зустрічі з випускниками, згадуючи шкільні роки. Багато з випускників школи досягли вершин розвитку саме завдяки отриманих початкових знань тут в Чорнівці. А деякі учні школи стали відомими на весь світ.

ЩЕРБИНЕЦЬКИЙ НВК

З наявних відомостей, отриманих з 1896 року, можна припустити, що парафіяльна школа існувала в селі приблизно з 1888 року.

На 1914 рік землі у школи ще не було. Навчальний рік закінчував-ся 10 травня, розпочинався 22 вересня, спів не викладався. Бібліотека налічувала 11 книг для вчителів та 341 книгу для учнів.

В селі до 1950 року існувала тільки початкова школа, після початкової освіти продовжували навчання (5кл.) в селах Черленівка, Жилівка. В 1950 в селі було відкрито семирічну школу, в 1958 році – восьмирічну. Варто зазначити, дев'ятирічною школа стала аж у 1989 році.

У 1990 році першим сільським директором був призначений Гуцуляк Іван Якович. За час його роботи, при школі збудовано, спортивну залу цілий ряд приміщень для розміщення класів, розпочато будівництво майстерні. У 2000 році школу перейменовано у загально-освітню школу I-II ступенів с.Щербинці.

Важливим для всіх жителів села було те, що після 7-річної перерви запрацював дитячий садок і в 2010 році школу, під керівництвом тодішнього директора Місюри Людмили Анатоліївни, реорганізовано у навчально-виховний комплекс.

В 2012 році школу очолила Мельник Наталя Павлівна. Протягом 2013-2014 років за допомогою батьків в кожному класі замінено старі дерев'яні вікна на сучасні металопластикові. Також облаштовано актову залу, спортивний майданчик та ігрову кімнату в дошкільному підрозділі.